

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA—JURISPRUDENȚA—LEGISLAȚIUNE—ECONOMIE POLITICĂ—FINANȚE—SOCIOLOGIE

Director: DEM. I. DOBRESCU
Președintele Uniunii Avocaților din România

COMITETUL DE REDACȚIE:

TR. ALEXANDRESCU Avocat. Fost Magistrat Pro- decanul Baroului de Ilfov	ALEX. CERBAN Profesor la Facultatea de Drept, București	IOSEF G. COHEN Avocat	GR. CONDURATU Fost Consilier la C. de Apel București, Avocat	N. JAC CONSTANTINESCU Președinte la Curtea de Apel din București
RÉNÉ DEMOGUE Profesor la Facultatea de Drept din Paris	V. DONGOROSZ Confer. la Facult. de Drept din Buc. Avocat	CONSTANT IONESCU Avocat, al Statului. Doctor și Laurent în Drept Paris	ALFRED JUVARA Profesor Universitar Avocat	Dr. ȘT. LADAY I. GR. PERIȚEANU Membru în Consiliul Legislativ Avocat
C. SIPSOM Profesor la Facultatea de Drept, București	C. STOEANOVICI Dr. în Drept din Paris Avocat	GR. TRANCU-IAȘI Fost Ministru al Muncii Avocat	P. VASILESCU Profesor Universitar Avocat	AL. VELESCU Dr. în drept din Buc Avocat
				ALBERT WAHL Profesor la Facultatea de Drept din Paris

Secretar de redacție: E. C. DECUSARĂ, Dr. în Drept din Paris. Directorul Statisticii Judiciare.

Membrii corespondenți pentru Paris: EDOUARD LEVY și SILVIU KRAINIC, D-ri în Drept, Avocați, Paris.

Membrii corespondenți pentru Polonia: EMIL ST. RAPPAPORT, Președinte la Curtea de Casație din Varșovia.

ABONAMENTUL	
Un an p. B-ci, Case com., Autorit.	1400 lei
„ Avocați	1000 „
„ Magistrați	800 „
6 luni prețul de sus pe jumătate	

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ
In lunile Iulie și August
Apare odată la două săptămâni
Abonamentele se plătesc totdeauna înainte

Redacția și Administrația
București Strada Artei No. 5
Lângă Palatul Justiției
TELEFON 13/29

S U M A R

ANNUARIO DI DIRITTO COMPARATO E DI STUDI LEGISLATIVI

vol. IV și V Roma 1930

— Annuario di diritto comparato e di studi legislativi vol. IV și V, Roma, 1930, *Recenzie*, de d-l Andrei Rădulescu, Consilier la Curtea de Casație;

— Anteproiectul Codului Comercial și Societățile anonime, de Prof. D. Găleşescu-Pyk;

— Examenul de capacitate, de Aurel Safirescu, Consilier la Curtea de Apel Brașov;

— Art. 80 din Legea pentru organizarea judecătorească, de Zed.;

JURISPRUDENȚE:

— Curtea de Casație s. III: *Banca Danubiană cu Soc. Danzas et Co.* (Cek. Soc. comercială streină. Act izolat. Dacă are nevoie de autorizațiunea de a funcționa? Dispozițiunea proviziunei cekului nu din vina trasului ci a trăgătorului. Consecințe. Art. 237, 364, 367 și 388 C. comercial), cu o *Notă* de Prof. C. A. Stoeanovici;

— Curtea de Apel București s. III: *Lt. colonel P. N. Pancu cu Minist. de Război.* (Revizuire. Termen. Comunicarea hotărârei. Procente. Daune cominatorii);

— Curtea de Apel Constanța: *Maria Dimitrievicei cu Ministerul Agriculturii și Domeniilor.* (Legea agrară. Expropriere. Oferirea părții din moșia dotală ce întrece cota expropriabilă);

— Trib. Brăila s. II: *Maria Calangis cu Andrei Violatos.* (Copil natural. Pensie alimentară. Tatăl nu o datorește);

— Alegerea dela Baroul de Ilfov (Apel).

A apărut în Editura *Curierul Judiciar*: LEGEA TIMBRULUI și a impozitului pe acte și fapte juridice din 1 Mai 1927, cu toate modificările la zi, adnotată cu deciziile Comisiunii centrale, Jurisprudența română și streină la zi, precum și Comentarii de doctrină de A. B. Plopul, avocat. Volumul, format mare, conține 510 pag. Prețul 300 lei.

Am anunțat, anul trecut, în coloanele acestei reviste (1), apariția Anuarului italian de Drept comparat, organ al institutului de studii legislative, făcând o dare seamă asupra coprinsului și valorii primelor 3 volume.

Acum câteva luni au apărut volumele IV și V. Ele se înfățișează într-o formă și mai bogată decât cele anterioare. Aceste ultime volume sunt formate din 3 părți în realitate din 3 volume. În fruntea celui dintâi se află o interesantă prefață a neobositului secretar general al Institutului și director al acestei publicații, Profesorul Salvatore Galgano dela Neapoli, în care prefață arată planurile și năzuințele de a merge tot spre mai bine și de a desvolta cât mai mult interes pentru Dreptul comparat. Fiecare din cele 3 părți-volume are între 850—1020 pagini, în total aproape 3000 pagini.

Fără să fac o expunere amănunțită a coprinsului ca pentru celelalte volume, voi arăta că *partia primă este destinată în special doctrinei. Secțiunea I. coprinde articole de drept comparat* scrise de profesorii: Galgano, Rabel dela Berlin, Kumanievski dela Cracovia, Danilova dela Moscova, Anastasiade dela Atena, Loeber și Witte dela Riga.

Secțiunea II prezintă un interes cu totul deosebit și pentru noi. În ea sunt adunate o serie de 16 studii asupra *proiectului italo-francez al unui cod al obligațiilor și contractelor*. Autorii sunt dintre cei mai distinși specialiști din diverse țări ca: Lee dela Oxford, Perrau dela Tuluza, Gutteridge dela Londra, Bausch dela Vienna, Winfield dela Cambridge, Savatier dela Poitiers, Scaduto dela Palermo, etc. Prin diferența de legislații a țărilor căror aparțin autorii, prin diferența de concepții în privința feluritelor probleme și a metodei de legiferare, aceste studii ne oferă un tablou

extrem de important despre modul cum este privit și judecat în alte țări arătatul proiect, menit să fie temelia unei unificări internaționale.

În secțiunea III se află mai multe *recensii și note* iar în a IV-a *bibliografia* literaturii juridice din 17 țări, între care sunt și câteva pagini scrise de mine pentru România pe anii 1925—1927.

Din cuprinsul acestui volum o mențiune specială merită, mai ales pentru noutatea lor, studiul asupra *Dreptului din Statele-Unite* și în special un studiu, foarte dezvoltat și foarte interesant asupra contractului de muncă, mai exact *asupra legislației muncitorești la Soviets*.

Partea a doua conține legislația expusă sistematic, pe materii și în ordine alfabetică, unul sau 2-3 ani, de obicei 1925—1928, din 23 State. Aci se găsește și *Rassegna di legislazione rumena*, pe anii 1925—1928, alcătuită de mine. Ea ocupă 30 pagini și e formată din 2 părți: prima pentru 1925—1927 iar a doua pentru 1928.

Partea a treia destinată jurisprudenței coprinde principalele decizii ale Curților supreme din 8 State, mai toate sunt adnotate de mari jurisconșulți.

În această parte se află și un fel de rezumat al *jurisprudenței de Drept internațional privat* pentru Italia, Belgia, Franța și Germania precum și *jurisprudența Tribunalului arbitral mixte constituit în Italia* în baza tratatelor de pace. Prețioase adnotări ale juristilor italieni le însoțesc.

La fiecare parte-volum s'a întocmit indice foarte bogate, în 4—6 limbi, între care este și japoneza.

Am arătat — anul trecut — utilitatea, bogăția și valoarea acestei lucrări. Ce aş putea adăoga decât că volumele, de care mă ocup aci, se prezintă în condițiuni și mai bune, din toate punctele de vedere. Ele întrec toate așteptările și sper că satisfac și pe cei mai pretențioși. Ele probează oricui cum se lucrează în Italia pe terenul Dreptului și decât folos ne-ar fi să avem legături cât mai strânse cu știința italiană. E bine — poate — să amintim că la Sofia a apărut acum de curând o *revistă bulgaro-italiană*.

Îndrumarea și spre știința italiană ne-ar fi cu atât mai ușoară, cu cât acolo se dorește aceasta și ni se fac unele înlesniri.

Mă plângeam în darea de seamă a volumelor anterioare — mai bine zis spuneam adevărul, fără de a critica pe cineva — că această publicație a Institutului de studii legislative, deși așa de valoroasă și de utilă, este prea scumpă, pentru noi, din cauza valutei.

Luînd cunoștință de plângerea mea, și dorind să se răspândească cât mai mult această lucrare și la noi, pentru dezvoltarea legăturilor culturale, Comitetul Institutului, cu toate imensele greutăți impuse de condițiile tipăririi, a luat măsura ca **VÂNZAREA PENTRU ROMÂNIA SĂ SE FACĂ CU ACELAȘ PREȚ CĂ ȘI PENTRU ITALIA**, ceea ce însemnează o reducere aproape între 50—80%. În baza acestei dispoziții volumele IV și V — în realitate 3 de aproape 3000 pagini — pot fi dobândite cu 330 lire în loc de 490; la alte volume reducerea este și mai mare. Ele pot fi procurate direct dela: „Istituto di studi legislativi Roma-Palazzo di Giustizia, Ammezzato Corte di Appello“.

Sacrificiile făcute pentru continuarea și desăvârșirea acestei publicații, în care fiecare volum este o îmbucurătoare surpriză nu numai prin copriș ei și prin tehnica lui, dorința și stăruința neînfrântă de a învinge toate greutățile și de a ajuta cu orice preț des-

vollarea dreptului comparat, unul din mijloacele reale nu problematice de apropierea între popoare, toate acestea nu pot provoca decât admirație și impun recomandarea operii înfăptuită.

ANDREI RĂDULESCU
Consilier la Înalta Curte de Casație
Membru al Academiei Române

ANTE-PROECTUL CODULUI COMERCIAL și SOCIETĂȚILE COMERCIALE

Problema celei mai bune organizațiuni a societăților și în special a celor anonime rămâne încontinuu la ordinea zilei.

Abia alcătuită o legislație și făuritorii de afaceri veroase, șarlatanii caută să o eludeze, strecurându-se abil printre ochiurile plasei dispozițiilor legale. Se găsesc fondatori pentru întreprinderile cele mai fantastice și mai puțin viabile. Ei le lansează în momentele în care economii disponibile abundă pe piață.

Câți dintre noi nu cad victimele manoperelor acestora!

De aceea, poate, marele jurisconsult german Jhering, exagerând fără îndoială prea mult situația, a conchis că: „oricare ar fi avantajii pe care le oferă societățile anonime, relele pe care le-au pricinuit întrec binefacerile lor“.

„Dezastrele cauzate de ele în averea particularilor sunt mult mai mari de cât dacă focul și apa, războiul și ocupația inamică, seceta și cutremurele de pământ s'ar fi unit pentru a ruina bogăția națională“ (1).

De aceea și la noi, ca pretutindeni, s'a căutat a se adopta, cu ocazia făuririi anteproectului de cod comercial, o nouă organizare a societăților, voindu-se a se face din ele un instrument de progres economic, de fecundă colaborare a capitalului, muncii și experienței tehnice.

Era necesar, întrucât regimul juridic al lor datând dela 1887 era prea vechiu, nu mai corespundea cerințelor timpului și noilor tendințe în această materie.

Sursele de inspirație au fost aceleași ca și pentru întreaga materie a dreptului comercial.

Proiectele codului comercial italian din 1922 și 1925, ca și codul german din 1897 au jucat rolul principal. Legea polonă din 26 Martie 1928 relativă la societățile anonime, Prawo o spohach Akcevinch, legile austriacă și franceză referitoare la societățile cu răspundere limitată, nu au fost neglijate.

Au izbutit oare autorii anteproectului a realiza țelul urmărit?

În parte da. S'a înfăptuit prin anteproect o ameliorare a situațiunii juridice anterioare. S'au introdus unele dispozițiuni bune și instituțiuni noi.

Anteproectul cuprinde însă și soluțiuni greșite din punct de vedere juridic. El prezintă și lacune. Unele probleme nu au fost soluționate.

Fără îndoială că nu ne vom putea ocupa de toate căci, precum foarte bine observa Thaller: „*la matière des sociétés est un monde, il ne peut être question d'en fouiller tous les coins*“ (2).

1) Zweck im Recht, traducere de Meulnaere, sub titlul L'évolution du droit, p. 152.

2) Thaller, De la réforme de la loi des sociétés par actions.

Societățile cu răspundere limitată.

Între inovațiunile fericite merită a fi citată în prima linie introducerea societăților cu răspundere limitată (mit beschränkter Haftung).

Acest tip social ființează în Bucovina. El tinde a se generaliza. Exista mai de mult în Germania, Austria, Anglia și Danemarca unde e organizat prin legea firmelor comerciale din 1. 3. 59, paragrafele 19—33.

A fost consacrat în Franța prin legea din 7 Martie 1925, iar în Ungaria prin recenta lege din Decembrie 1929.

Figurează în proiectele de cod comercial italian și în proiectul de reformă al codului obligațiunilor elvețian, de și o parte din lumea juridică, în special în Italia, s'a pronunțat în contra introducerii sale, susținând ca mai preferabilă *organizarea societăților pe cote*, liberate însă de disciplina severă și minuțioasă a societăților anonime.

Juriștii s'au ridicat contra introducerii lor, având în vedere experiența tristă făcută cu ele în Germania, unde au dat loc la funeste rezultate economice.

Între anii 1910—1914 în Germania au fost declarate în stare de faliment 1.372 societăți cu răspundere limitată, față de 98 societăți pe acțiuni, iar în ultimii ani numărul lor a reprezentat cam 55% din numărul total al falimentelor.

Inconveniente prezentate de ele nu pot fi înlăturate printr'o îmbunătățire a sistemului legislativ. Probă Austria unde, profitându-se de experiența Germaniei, s'a ameliorat organizarea lor legală. Totuși ele au dat aceleași rezultate.

Răspunderea limitată e necesară în societățile anonime pentru a se atrage marile capitaluri, element de bază al alcătuirii și funcționării lor.

Pentru micile sau mijlociile întreprinderi această mărginire a responsabilității nu e necesară, nici utilă. În acestea nu se impune existența unor prea mari fonduri.

Introducerea lor ar avea un rezultat dăunător. Ea ar face să dispară societățile în nume colectiv sau în comandită simplă. Nimeni nu ar mai recurge pe viitor la utilizarea acestor tipuri sociale, întrucât nimeni nu ar mai voi să răspundă nelimitat. Mai mult de cât atât, chiar acele în funcțiune actualmente și în plină prosperitate s'ar transforma în societăți cu răspundere limitată.

Prin urmare ea nu e nici practică.

Ea nu corespunde nici unor nevoi reale. Așa se explică de ce nu e cerută nici de reprezentanții comerțului.

„Tuttavia, nuo e avvertito da noi il bisogno di tale nuovo forma di societa la quale nei Paesi dove e stata introdotta e dove ha avuto un particolare sviluppo, come la Austria, e in Germania, non ha dato prova molto felice, a giudicare dalle statistiche dei fallimenti. Le minori garanzie da cui e circondata rendono agevoli gli inganni; e tanto piu nell'ordinamento stabilito dal P. P., dove, a differenza delle legislazioni straniere, vengono precisati i exsi in cui la respinsabilita dei soci debba estendersi oltre la quota, ne viene stabilito l'obbligo dei soci di concorrere con versamenti suppletivi secondo le esigenze sociali. Inoltre, pur tenendo nel dovuto conto il desiderio manifestato de giuristi e da uomini di affari delle terre redente, non sembra sia il caso di estendere all'intera nazione istituti e norme sol perchè sia per numero di abitanti, ne rappresentano una limitato frazione e nelle quali

tali istituti e tali norme non hanno dato risultati persuasivi” (3).

Avându-se în vedere aceste inconveniente prezentate de ele și relevate aiurea, trebuiesc luate măsurile legale necesare pentru înlăturarea lor. Acestea se impun cu atât mai mult cu cât organizarea juridică a lor lasă de dorit din unele puncte de vedere.

Societățile cu garanție limitată pot avea, după anteproect, ca obiect de exploatare orice operațiuni comerciale.

Sfera lor e mărginită, în mod indirect, prin legea din 7 Iulie 1930, relativă la constituirea și funcționarea întreprinderilor private de asigurare. Prin art. 1 se precizează că pot exercita comerțul de asigurare și reasigurare numai societățile anonime pe acțiuni.

Conform legii austriacă și franceză câmpul lor de activitate e și mai restrâns. Ele nu pot avea ca obiect operațiunile de bancă, asigurări, capitalizare (art. 2, ultim. al.), și este explicabil de ce. Exploatarea acestora impune existența a mari capitaluri sociale pe care societățile cu răspundere mărginită nu le pot avea, dat fiind caracterul lor normal de a nu depăși cadrul micilor sau mijlociilor întreprinderi.

De aceea ar fi mai logic ca și la noi sfera lor de activitate să fie limitată.

Așa s'a procedat și în Ungaria prin legea din Decembrie 1929.

Prin art. 1 al. 2 s'a stabilit că: Societățile cu răspundere limitată pot să fie constituite pentru exploatarea ori cărei obiect cu caracter economic. Totuși societățile de asigurare, acele ce au drept obiect comerțul de bancă și de schimb, de economie, emisiune de scrisuri de gaj și de obligațiuni având caracterul unei valori mobiliare nu pot adopta această formă.

Tot pentru a se fixa desfășurarea activității lor în câmpul micilor întreprinderi, s'a dispus prin art. 153 că numărul asociaților nu trebuie să treacă de douăzeci.

Această dispoziție e luată din legislația engleză, cu o diferențiere numai în ce privește numărul asociaților. Acesta nu poate fi mai mare de 50 în societățile engleze.

Ea e cerută în Germania și a fost propusă în Franța. Capitalul social e divizibil în cote (Geschäftsanteil).

El nu poate fi reprezentat prin acțiuni, nici prin titluri.

Cotele sunt susceptibile a fi transferate prin acte între vii și prin succesiune. Mostenitorii iau locul defunctului. Nu se precizează însă dacă cota este divizibilă sau nu în acest caz între aceștia. În ipoteza în care se admite diviziunea, așa precum se stabilește prin art. 291 din anteproect, când e chestiunea de exercitarea dreptului de preferință, dobândirea din partea mai multor asociați a unei cote ce titularul său voește să întrăineze, *ar trebui să se prevadă că numărul tovarășilor nu ar putea depăși maximum legal obligator pentru constituirea lor*

Capitalul social trebuie să fie de 500.000 lei cel puțin, iar partea fiecărui asociat e fixată la minimum 25.000 lei. Capitalul trebuie să fie vărsat integral.

3) *Confederazione generale delle Industria Italiana*, Proposte di riforma del codice di commercio, p. 159; *Marghieri*, Delle societa commerciale; *Belotti*, Riforma del codice di commercio, p. 22.

În acelaș sens *Congresul societăților pe acțiuni*, ținut la Torino în anul 1911.

Cpr: *Atti del consiglio superiore dell' Economia Nazionale*, Voti e osservazioni sul progetto del nuovo Codice di commercio, p. 154—156.

Cifra fixată e arbitrară. Care e criteriul ce a determinat stabilirea ei? Nu este ea prea mică, dacă se ține seama de câmpul larg de activitate atribuit acestui tip social prin aneproect? De sigur că da.

Nu s'a stabili, maximum capitalului social și cu drept cuvânt.

Quantumul său poate varia după obiectul urmărit de societate și după împrejurări.

O limită maximă a lui ar fi fost eludată cu ușurință prin contractarea de împrumuturi, ce ar fi îngreunat situația financiară a societăților datorită dobânzilor ce ar fi trebuit să fie achitate.

Anteproiectul, ca și proiectele italiene, a impus, prin art. 151, ultim. al., vărsarea integrală a capitalului social în momentul constituirii societății.

Motivul pentru care s'a luat această măsură e foarte simplu. S'a voit a se evita cu desăvârșire ca aceste societăți să se prezinte față de marele public cu un capital nominal umflat, din care în realitate nu s'ar fi vărsat de cât o quotă parte. Pe această cale ele ar fi isbutit să se bujure pe piață de un credit prea mare și pe care în realitate nu l'ar merita.

Măsura preîntă, fără îndoială, un inconvenient, acela de a imobiliza dela început sume care, poate, nu sunt necesare pentru realizarea obiectului urmărit de societate mai ales când capitalul inițial al acesteia e destul de important.

De aceea în Germania, prin art. 7 al legii din 1892, modificată prin legea de introducere a codului de comerț din 1897, se impune obligația numai a unui vărsământ parțial ce trebuie să reprezinte $\frac{1}{4}$ din aportul social (Stammeinlage).

De asemenea în Austria prin art. 10 al legii din 6 Martie 1906 s'a luat aceeași măsură.

În schimb însă se prevede că, în cazul în care vărsămintele ulterioare prelinse de societate nu ar fi acoperite nici în mod benevol de titularul cotei, nici pe cale de vânzare a părții sale la licitație, ceilalți asociați vor fi responsabili în mod solidar, în calitate de cauțiuni legale, de plata lor.

Este drept că în Franța, prin art. 7 al legii 1925 s'a impus obligațiunea — ca toate părțile sociale, chiar acele ce corespund aporturilor în numerar, să fie acoperite integral — la constituirea societății dar această măsură a fost criticată de mai toți juristi:

„Pareille aggravation, est à notre avis regrettable et en contradiction avec la souplesse que l'on a voulu donner au type nouveau de société“.

„Remède pire que la mal qui oblige la société a se charger immédiatement d'un capital dont elle n'aura besoin que plus tard“ (4).

Inclin mai mult către prima soluție.

Practica ne va arăta care din ele e mai oportună.

În orice caz această măsură e bună în caz de rambursare a cotelor fie pe cale de distribuire de dividende, fie prin o altă modalitate.

De și prin articolul 162, al. II din anteproect se prevede că nu se vor putea distribui dividende de cât din beneficiile reale, totuși prin alineatul următor se stabilește că:

„Dividendele plătite contra dispozițiilor de mai sus nu se vor restitui dacă asociații le-au încasat cu bună credință și potrivit bilanșurilor aprobate din care rezultau aceste beneficii“.

Prin urmare în acest mod se pot face restituiri mascale de vărsăminte. Asociații nefiind obligați a le ram-

bursa, ele echivalează cu o neacoperire completă a cotelor.

Este drept că prin art. 165 § 2 se prevede răspunderea solidară a administratorilor de existența reală a beneficiilor, iar prin art. 246 pedepse penale pentru aceștia în cazul în care în rapoartele și comunicările făcute publicului, adunărilor generale sau în bilanș se trec fapte neexacte asupra condițiilor economice ale societății.

Aceste sancțiuni nu sunt însă suficiente dacă se are în vedere interesele creditorilor sociali.

Pentru aceștia e mai utilă obligațiunea solidară a asociaților de ași reacoperi cotele sociale. Ea e prevăzută de proiectul de reformă a codului obligațiilor elvețian.

În cazul în care nu s'ar adopta această soluție să se dea cel puțin posibilitatea în mod expres, printr'o derogare dela dispozițiunile art. 162, al. 2, de a se intenta o acțiune în restituire contra asociaților ce au încasat dividendele, așa precum stabilește art. 34 francez:

„La répétition des dividendes ne correspondant pas à des bénéfices acquis est admise contre les associés qui les ont reçus“.

Inspirându-se din această sursă, legea ungară a impus aceeași obligație asociaților prin art. 34, aliniatul I-ii. Aceștia sunt ținuți a restitui sumele primite chiar cu bună credință.

Prin anteproect nu se prevede nimic relativ la posibilitatea de a se pretinde asociaților noi vărsăminte. (*Nachschüsse; Nachschussleistungen*).

Autorii săi nu s'au ocupat de această chestiune prin dispozițiunile sale.

Legea franceză din 7 Martie 1925 acordă în mod expres, prin art. 40, posibilitatea de a se prelinde asociaților vărsăminte suplimentare peste cotele lor statutare.

În Germania în principiu contribuția asociaților e mărginită la partea socială. Nimic nu împiedică însă pe părți de a specifica prin statute că asociații vor fi ținuți a efectua noi vărsăminte în numerar proporționale cu aporturile lor (art. 26).

Quantumul vărsămintelor ulterioare, ca și data exhibității lor vor fi fixate în mod liber de societate, în limitele stabilite de statute. Statutele pot chiar autoriza a se pretinde vărsăminte ulterioare până la o dată anumită anterioară acoperirii integrale a aporturilor promise.

În Ungaria, adunarea asociaților poate fi autorizată prin actul de societate a impune vărsăminte suplimentare asociaților.

Această stipulație nu e valabilă de cât cu condițiunea ca ea să indice în acelaș timp maximum de vărsăminte ce pot fi cerute în proporție cu cota parte a fie căruia asociat în societate.

Vărsămintele suplimentare pot fi restituite asociaților când va voi societatea cu condiția însă ca ele să nu fie necesare pentru acoperirea pierderilor suferite de capital social (art. 29 și 33 al. 22 și 3).

Neexistând o dispozițiune categorică negativă la noi s'ar putea ridica chestiunea dacă aporturile suplimentare sunt sau nu permise în lipsa unei stipulațiuni speciale, prin actul social.

Nimic nu ar împiedica părțile însă ca prin statute să prevadă posibilitatea impunerii lor.

Această lipsă de organizare dă naștere și unui alt inconvenient în practică.

În cazul în care s'ar impune această obligație ce se va întâmpla dacă asociații nu se vor executa efectuând vărsămintele cerute?

Nu ar trebui, în această ipoteză, să se admită solu-

4 Percerou, La société à responsabilité limitée, Annales de dr. com., 1921, No. 3, p. 93.

liunea obligativității solidare a asociațiilor sau una similară celei adoptată de legislațiunea germană prin art. 28 ?

Fără îndoială că da.

În sfârșit prin anteproiectul nostru, ca și prin proiectele italiene, neasociații au fost excluși dela conducerea societăților cu garanție limitată.

E o măsură greșită.

Legea germană din 1892 recunoaște în mod formal această posibilitate prin art. 153, § 6. Asociații, ca și neasociații pot fi administratorii săi.

De asemenea legea franceză din 7 Martie 1925, art. 24 :

„Les sociétés à responsabilité limitée sont gérées par un ou plusieurs mandataires *associés ou non associés*, salariés ou gratuits.

Ils sont només par les associés, soit dans l'acte des sociétés, soit dans un acte postérieur pour un temps limité ou sans limitation de durée“.

În sfârșit proiectul elvețian acordă posibilitatea de numire a lor prin statutele sociale (5).

D. GALEȘESCU-PYK

Profesor de Drept comercial și Maritim comparat
Cernăuți.

(Va urma).

EXAMENUL DE CAPACITATE

Prin legea judecătorilor de ocoale promulgată la 31 Decembrie 1907 s'a înființat examenul de capacitate pentru judecătorii de ocol și dela această dată pentru a fi numit în funcțiunea de judecător de ocol și confirmat inamovibil, între alte condițiuni generale de admisibilitate trebuia să întrunească și pe aceea de a fi trecut „examenul de capacitate”, (art. 11 leg. judec. de ocoale); iar prin legea de organizare judecătorească din 24 Martie 1909 s'a extins examenul de capacitate pentru toți judecătorii (magistrații inamovibili) și s'a precizat condițiunile și modalitatea de funcționare.

Prin examen se constată cunoștințele profesionale teoretice și practice ale candidatului iar prin stagiul în funcțiunile pregătitoare (ajutor, substitut, supleant) era chemat să se formeze ca un judecător zelos și conștiincios.

Prin alipirea provinciilor românești la patria-mumă ne-am aflat în cuprinsul țării cu mai multe

și diferite legislațiuni aplicate în acele provincii, emanând dela suveranitatea statului căruia până atunci îi era subjugată. Astfel se aplică legislația rusă în Basanabia; se mai aplică din nefericire și astăzi după 12 ani dela unire, legislația austriacă în Bucovina și legislația austro-maghiară în Ardeal.

Până la unificarea generală — atât de necesară și de mult așteptată — a legislațiunii civile, penale și comercială — aceluia care se hotărășc să îmbrățișeze frumoasa și spinoasa carieră de judecător, li se va cere cunoștința tuturor legilor, ce ne-au rămas moștenire dela acele State, dela cari s'au deslipit provinciile noastre românești.

De altfel chiar unificându-se aceste legislații, încă mai mulți ani de aci înainte, se vor găsi a se judeca foarte multe spețe după legislațiunile străine astăzi încă în vigoare. Se vor aplica principiile de drept penal proc. sau procedură civilă în materie de conflict al legilor în timp sau în spațiu; astfel în penal dacă faptul s'a săvârșit sub imperiul unei legi penale (austriacă sau maghiară ori rusă) și se judecă sub imperiul unei nouă lege penale se va căuta a se ști care este legea care prevede pedeapsa cea mai blândă pentru ca să se aplice această lege; Sau în momentul când s'a săvârșit faptul legea prevedea o pedeapsă iar sub noua lege unificată nu se va mai pedepsi, se va aplica aceea din urmă lege. Ex. după codul penal maghiar incestul se pedepsește cu toată asprimea, după codul actual în vigoare în vechiul regat, nu se pedepsește; în caz când se va aplica un nou cod penal unificat, pentru asemenea infracțiune comise sub legea veche maghiară, care cod unificat nu va mai prevede nici o pedeapsă pentru incest, de sigur că asemenea infractori vor fi apărați de pedeapsă. Deasemenea în materie de proc. comercială și civilă, pentru toate afacerile cari au luat naștere sub imperiul legii vechi și se vor judeca după o procedură nouă, deși legile de procedură au efect retroactiv totuși în ceea ce privește căile de atac și mijloacele de probațiune, — fiind considerate ca drepturi câștigate, — se vor aplica și sub imperiul noiei legi. Se vede din acestea că cunoștințele legislațiilor rusă, austriacă, maghiară, va trebui să le poseadă încă câtva timp magistrații noștri, chiar și după unificarea legislației.

După punerea în aplicare a codului civil și procedurii civile în vechiul regat (1864), n'am avut încă zeci de ani cazuri când s'au aplicat după ample și interesante discuțiuni — texte din vechile legiuri Caragea în Muntenia și c. Calimach în Moldova? — Pentru acești candidații la examenul de capacitate vor trebui să aibă cunoștința și acestor legi, cari se mai aplică încă în Ardeal, Bucovina... La început s'a dispus ca examenele să se

5) Relativ la toate aceste chestiuni a se consulta: *Saviox*, Societa a garanzia limitata, Societa per azioni, 1925, p. 227; *De Semo*, Concetto di responsabilita nelle società commerciali, Giurispr. ital. Aprile 1924, columnex 68; *Mossa*, Saggio critico nel progetto del nuovo codice di commercio, Annuario di diritto comparato e di studi legislativi, 1927, p. 209 și urm.; *Paul Gieseke*, Il progetto di codice di commercio italiano, dem., p. 255; *E. Molto*, Die Gesellschaft mit beschränkte Haftung in Italien, dare de seamă făcută de Mossa, idem, p. 328—329; *Fré*, Appunti sul progetto per il nuovo codice di commercio, Mon. Trib. 1926, p. 321; *Romanelli*, La societa a garanzia limitata — nella legislazione straniera; la riforma delle società anonime per quote del nostro Codice di commercio, Aquila, Officine Vecchione, 1922—; *Soprono*, Appunti sulla riforma delle società commerciali, Riv. di dir. e prat. com. 1923 p. 105.

țină pe regiuni, adică să se institue pentru toate regiunile cu legislații diferite câte o comisiune de examinare. Aceasta s'a reglementat până la 1925, când s'a instituit prin legea de organizare judecătorească, ca examenul să fie centralizat la București (unul singur pentru toată țara); dar candidații să fie examinați și din legislațiile cari mai sunt încă în aplicare în provinciile românești alipite.

De sigur că s'a făcut bine că s'a părăsit sistemul cu diferite comisiuni după regiunile cu diferite legislații și s'a centralizat examenul în capitala țării. Nu este însă puțin adevărat că cunoștințele acestor legislații trebuie să le poseadă cât mai bine toți cari voesc să intre în magistratură. Pentru a fi cât mai bine pregătiți pentru aceasta, ar fi necesar ca un studiu de drept comparat — cu deosebire al legislațiilor date mai sus — să fie introdus în programul facultăților noastre juridice.

Experiența ultimilor ani de după război, în cari se suprimase examenul de capacitate și condițiunile de stagiu din legile anterioare, învederează consecințele grave la cari justiția este expusă prin desființarea examenului și recrutarea necontrolată a magistraților.

Examenul de capacitate așa cum funcționează în virtutea legii în vigoare astăzi, nu este îngrădit de suficiente dispozițiuni menite să-i dea toată seriozitatea și să stabilească măsurile necesare pentru asigurarea deplinei lui sincerități.

În fine trebuie să mai remarcăm o deosebire importantă între actuala lege de organizare și aceea din Martie 1909, și anume asupra epocii în care trebuie depus examenul.

După legea din 24 Martie 1909, votată după propunerea fostului Ministru: Thoma Stelian, inițiatorul și al examenului de capacitate, se prevedea (art. 91 și urm.), că pentru a fi numit magistrat stagiar (prima treaptă în magistratură) trebuia între alte condițiuni, să fii trecut și examenul de capacitate.

Se impunea aceasta ca o condițiune prealabilă spre a putea „intra” în magistratură.

După vre'o 4 ani: la 11 Aprilie 1913, după propunerea făcută de fostul Ministru de Justiție Mihail Cantacuzino, s'a suprimat examenul de capacitate la intrare în magistratură; nu se mai cerea examenul pentru a fi numit magistrat stagiar — prima treaptă în magistratură, — dar pentru gradele următoare: supleant, substitut sau ajutor (intermediare între judecător titular și magistrat stagiar) se cerea să fi trecut examenul de capacitate și un stagiu ca magistrat stagiar de cel puțin un an. Apoi după trecerea cu succes a examenului de capacitate și încă un stagiu de cel puțin 2 ani ca ajutor sau supleant — dovedind că are aptitudini profesionale, — cu avizul consiliului superior, era

numit judecător de tribunal sau de ocol (art. 91—96 leg. org. judec. din Martie 1914).

După legea astăzi în vigoare (art. 80 și urm.) „numai după împlinirea unui an dela numire, supleantul, substitutul și ajutorul de judecător sunt obligați să se prezinte la examenul de capacitate iar în art. 81 se prevede că numai în urma trecerii cu succes a examenului de capacitate supleantii și ajutori dobândesc dreptul de a judeca, iar substitutii dreptul de a pune concluziuni”.

Era mai bună dispozițiunea vechii legi de organizare din 1909, a depunerii examenului de capacitate la „intrarea” în magistratură. Este o deosebire importantă și anume pentru că prima selecționare a candidaților o făcea examenul, iar nu Ministrul. După sistemul legii de astăzi un postulant — având titlul și vârsta cerute de lege — nu poate pătrunde în magistratură decât numai prin buna voință a ministrului; poate să fie un element distinct cu studii strălucite, dacă nu voește d-l Ministru el nu va putea fi numit și nici la examen nu se poate prezenta; pentru aceasta trebuie mai întâi numirea și stagiul de un an dela numire.

După legea din 1909, ca să poți intra în magistratură trebuia mai întâi să fi trecut cu succes examenul, dar conform art. 93 „ministrul de justiție în urma informațiilor culese asupra moralității candidaților la examenul de capacitate, cu avizul comisiunei examinatoare este în drept a respinge dela examen pe acei cari nu prezintă îndestulătoare garanții de moralitate... În fine dacă în timpul exercitării funcțiunilor sale prin purtarea sa — deși avea trecut examenul dar ar fi probe că n'are „aptitudini profesionale” va putea fi îndepărtat din funcțiune.

După un stagiu mai îndelungat și în urma dovedirii și a unor bune însușiri de zel, munca, caracter și pricepere, poate să fie înaintat ca judecător inamovibil în urma deciziunei Consiliului superior. De dorit ar fi ca și consiliul superior să decidă pentru fie-care loc în parte iar nu să-și dea avizul pentru trei din cari Ministru va alege unul.

Vom continua în Nr. viitor cu atribuțiunile consiliului superior al magistraturei și comisiile disciplinare.

AUREL SAFIRESCU

Consilier la Curtea de Apel din Brașov

ART. 80 DIN LEGEA PENTRU ORGANIZAREA JUDECĂTOREASCĂ

Rezultatul examenului magistraților a produs o fierească și îndreptățită îngrijorare. Cu drept cuvânt, numeroasele medii ce variază între 2:20 și 6, alarmează cetățenii care într-o zi sau alta pot fi în situația ca onorabilitatea sau averea lor să fie judecate de magistrați găsiți atât de puțin pregătiți.

Din inițiativă parlamentară — pentru a nu se sdruncina creditul Justiției — s'a propus modificarea art. 80 din legea pentru organizarea judecătorească, în sensul ca numai magistrații ce au obținut medii peste 5 să mai aibă dreptul să se prezinte la un al doilea examen, ceilalți urmând să fie puși în disponibilitate imediat. Soluția ni se pare grăbită și ca toate măsurile luate în pripă, nu va aduce nici o îmbunătățire a situației ci va crea numai nedreptăți. Chestiunea selecționării magistraților trebuie privită în față și din toate punctele de vedere pentru ca să se poată lua măsuri generale de îndreptare.

În primul rând, organizarea examenelor e criticabilă. De ce să nu spunem adevărul? După fiecare sesiune se vorbește insistent că s'au comis indiscrețiuni datorită cărora, un număr de candidați au știut subiectele, fie în ajunul zilei, fie cu câteva ore înainte de examen. Fum fără foc nu se poate, un grăunte de adevăr trebuie să existe în aceste svonuri. Există însă un remediu practic: în loc ca subiectul să fie tras la sorț din subiecte care actualmente se stabilesc în ajunul zilei, tragerea la sorț să se facă din 50 de subiecte iar aceste să fie stabilite de comisiune cu jumătate de cră înainte de examen. Astfel indiscrețiunile vor fi complet evitate.

Observând notele obținute de candidații cu medii de 3 și 3,50, se constată că la proba practică au obținut nota 5 sau 6, iar la cea teoretică, nota 1. Dacă memoria nu ne înșală, în liceu nota 1 la teză — bineînțeles când teza nu era albă — se dădea celor ce copiaseră. Să fi fost identică situația unora din candidați? Acest lucru îl știe numai comisiunea. Dacă s'a copiat, oare nu s'a putut înșela comisiunea aplicând notă de sancțiune unora și neaplicând-o altora, care din contra s'au ales cu o mențiune nemeșită? Dacă e vorba de o lucrare teoretică e inutil să se permită candidaților chiar consultarea codului, lucru ce azi e permis. Deci toți candidații să se prezinte *numai* cu foc și cerneală și comisiunea nu va mai avea cazuri de dubiu. De altfel, sunt atâtea subiecte ce s'ar putea da, subiecte care nu formează capitole distincte în volumele elementare ce pot servi la asemenea ocazii, încât înclinăm a crede că numai o alegere nepotrivită a subiectului a pus în asemenea situație penibilă atât comisiunea cât și pe candidați.

În privința lucrării practice — o hotărâre — subiectul să fie stabilit numai cu jumătate de oră înainte de examen, și nu prin tragere la sorți ci de plenul comisiunii. În alegerea acestuia, trebuie să se fie seamă că el trebuie să fie potrivit tuturor candidaților. Subiectul ultiului examen a fost *greu* pentru cei din ținuturile realipite unde admiterele în principiu la partaj formează cazuri rarissime, procedura partajului făcându-se prin notarii publici. Desigur toți magistrații trebuie să cunoască legile țării, ori cât ar fi ele de variate; când însă se cere în 2 ore o hotărâre, și când ea trebuie să cuprindă și susținerile părților, susțineri ce tot candidatul trebuie să le facă, nu i se poate pretinde ca o astfel de lucrare să o facă dintr'o materie în care nu a lucrat el însuși în mod practic. Apoi o hotărâre de talia celor date la examen, nu poate fi făcută numai în 2 ore și numai cu ajutorul codului. Care e magistratul care redactează o hotărâre mai complicată, fără să consulte și altceva de cât codul? O pregătire temeinică se *trădează* și din faptul că știi *ce* să cauți și *unde* să cauți. Aceste ar fi defectele de organizare a examenului.

Sancțiunile ce se preconizează le socotim puțin o-

portune. Evident un candidat ce nu dovedește cunoștințe strict necesare, nu mai poate judeca. Cum însă examenul — după părerea noastră — nu e un criteriu sigur de selecționare, socotim că candidații sunt subcotați. Conducându-ne însă de rezultatele așa cum sunt, ajungem la concluzia că dreptul de a judeca ce se acordă pe baza raportului șefilor erahici e căpătat datorită ușurinței acestor rapoarte, iar pe de altă parte, odată dat dreptul de judecată, controlul candidatului e complet insuficient făcut. Organele de control au în această privință o parte de răspundere. Dispozițiunea, abrogată prin legea actuală de organizare, după care se prevedea că dreptul de judecată e dat numai după trecerea examenului, se dovedește a fi fost de mare utilitate; probabil că datorită acestei calități... a și fost înlăturată.

Ca măsură tranzitorie, s'ar putea lua tuturor candidaților cu medii sub 6, dreptul de a judeca până la prezentarea lor al doilea examen. Înlocuirea lor — cum se preconizează — ar da naștere unui cere vițios, nimic negarantând că înlocuitorii vor fi mai capabili decât înlocuiții, când și criteriul studiilor e atât de fragil din moment ce au fost respinși doctori în drept de la Paris și admiși cu note mari simpli licențiați. Apoi datorită nevrozei actuale, unele locuri ar fi completate în așa fel încât ar da certitudinea că nu e vorba de o perfecționare a selecțiunii magistraților ci de crearea de posturi pentru a recompensa anumite activități străine de Justiție, cum ar dovedi telegrama publicată zilele trecute în ziarul „Mișcarea”.

Rezultatul examenului mai pune în discuție și alte probleme: învățământul juridic și salarizarea magistraturei. Învățământul juridic, în special cel dela facultățile din teritoriile realipite, trebuie reorganizat. Bazele de funcționare a acestor facultăți sunt tot cele îngurești iar rezultatul se vede: mulți doctori din care puțini buni juristi.

Cât despre salarizare, efectele le resimt toți magistrații. Cei ce mai au și alt venit, mai puțin; ceilalți enorm de mult. Dacă primii își mai pot permite luxul de a-și cumpăra o carte și a-și plăti un abonament — cu întârziere — la o revistă, cei din categoria a doua nu au nici posibilitatea de a-și plăti casa și hrana zilnică dar încă să mai citească ceva!

Se spune că magistratura, în timpurile de azi, e un apostolat. Dacă e așa acest lucru să fie consfințit prin lege. Magistratura însă, e un apostolat pretențios; magistratul trebuie să fie bine îmbrăcat, să aibă o locuință decentă, să frecventeze lumea bună, să călătorească cu clasa I și să citească foarte mult. Deci magistratul trebuie să fie *bogat* ca să-și permită un astfel de apostolat, salariul fiind de apostol obicinuit. Să se prevadă deci prin lege că nu sunt primiți în magistratură decât acei ce pe lângă condițiunile obicinuite pot dovedi un venit propriu de cel puțin 60.000 lei anual, dacă candidatul e celibatar și 100.000 lei dacă e căsătorit, sau, nu numai să se revie asupra curbei de sacrificiu ci să se mărească și salariile. Se va spune că măsura de mai sus e antidemocratică; ea însă se justifică prin utilitatea ei socială iar nu prin utilitatea personală cum se justifică alte măsuri așa zise democratice.

INALTA CURTE DE CASAŢIE ŞI JUSTIŢIE S. III-a

Audiența dela 8 Iulie 1930

Președenția D-lui V. TĂTARU, consilier

Banca Danubiană cu Soc. Danzas et Cia.

Decizia No. 11349/30

Cek. Societate comercială străină. Act izolat. Dacă are nevoie de autorizațiunea de a funcționa? Dispozițiunea proviziunei cekului nu din vina trasului, ci a trăgătorului. Consecințe. Art. 237, 364, 367 și 338, cod. comercial.

1. Conform art. 237 și urm. c. com., numai societățile streine cari au sediul în țară sau au stabilită vreo reprezentanță sunt supuse formalităților cerute de legea comercială, de a fi autorizată de a funcționa, nu și societăților străine, cari au încheiat un act izolat în țară, cum este în speță.

2. Pentru a putea crea în mod valabil un cek trebuie să existe în mâinele trasului sumele disponibile, chiar în momentul când se crează, pentru ca purtătorul cekului să poată fi onorat la prezentare, în termenele prescrise de art. 367 c. com. In cazul când cekul este prezentat tardiv, posesorul posedă acțiunea contra giranților și chiar contra emitentului.

Excepțiunea ridicată de recurentă că dispozițiunea proviziunei cekului este datorită trasului, întrucât instanța de fond constată în fapt, că această dispariție a proviziunii nu s'a produs din vina trasului, ci a trăgătorului care a încetat plățile, și ca dtare a atrăs denunțarea convențiunii încheiată între recurenta și intimata — este conformă spiritelor textelor citate, și ea scapă controlului Curței.

Curtea,

Ascultând citirea raportului făcut de d-l Const. Ef. Antonescu, pe d-nii avocați I. V. Gruia și I. Oncescu în desvoltarea motivelor de casare și pe d-l avocat C. A. Stoeanovici în combateri și

Deliberând.

Având în vedere că din deciziunea atacată rezultă că recurenta Banca Națiunii astăzi Banca Danubiană a emis un cek în valoare de 11.161.80 franci francezi tras asupra băncii Le Roy Dupré din Paris în ordinul lui Jac Ciprut și pe care acesta prin gir l-a transmis Societății Danzas et. Co. din Elveția care, prezentându-l la plată după 15 zile la Banca susnumită din Paris, aceasta a refuzat plata pe motiv că nu are provizion de acoperirea cekului;

Că față de acest refuz beneficiara cekului Societatea Danzas & Co. a pornit acțiune cambială în contra girantului Ciprut, contra căruia a renunțat în apel, cât și în contra Băncii Danubiene care înaintea Tribunalului a invocat dispozițiunile art. 368 c. com., susținând că intimata Societate a pierdut acțiunea, deoarece prezentat cekul pentru plată după expirarea termenului prevăzut de art. 367 c. com.; când trasul denunțase convenția de cont curent ce a avut-o cu ea, iar prima instanță primind aceste susțineri a respins acțiunea;

Că în contra aceste sentințe Societatea Danzas făcând apel, Curtea de apel l'a admis, după ce în prealabil a respins incidentul ridicat în privința lipsei de autorizare a Societății de a funcționa în țară, iar în fond a admis acțiunea față de Banca recurentă, luând act de renunțarea față de I. Ciprut și înlăturând excepțiunea decăderii din neprezentarea în 15 zile a cekului la plată;

Având în vedere că prin întâiul motiv recurenta se plânge de exces de putere, violarea art. 237, 244 cod. com., greșita lor interpretare și nemotivare întrucât Societatea Danzas nu are calitatea de a porni acțiune înaintea Tribunalului noastre fiind societate streină, neautorizată a funcționa.

Considerând că este de principiu confirm art. 237 și urm. c. com., că numai societățile streine cari au sediul în țară sau au stabilită vre'o reprezentanță sunt supuse formalităților cerute de legea comercială, astfel că societățile streine cari au încheiat întâmplător un act izolat în țară, ori, cum este în speță, reclamă plata unui cek emis în România, sunt scutite de cerințele textelor sus arătate și pot oricând să-și valorifice drepturile ce decurg din actul efectuat, fără a fi nevoie de a se supune dispozițiunilor art. 237 și urm. c. com.;

Că așa fiind și întrucât în specie Curtea de Apel își motivează respingerea incidentului cu privire la această chestiune în lumina principiului de mai sus, deciziunea sa este motivată și în consecință făcând o justă interpretare a art. 237 și 244 c. com. motivul devine neîntemeiat;

Asupra motivului II de recurs:

„Exces de putere, violarea art. 367 și 368 c. com. Greșită interpretare a art. 364. Denaturare de fapte. Violarea dreptului de apărare. Nemotivare, întrucât greșit a fost condamnată recurenta la plata din neonorarea peste termen a cekului de către Bancă Le Roy Dupré din Paris — vina fiind a intimătei Soc. Danzas et Co., că n'a prezentat cekul la plată în termen și că greșit ar fi socotit că din lipsă de proviziune s'a refuzat plata; că respingerea ca inutilă a probei cu martori pentru dovedirea existenței provizionului nu e motivată“.

Considerând, că, din combinația art. 364, 367 și 368 c. com. rezultă că pentru a putea crea în mod valabil un cek, trebuie să existe în mâinele trasului sumele disponibile și anume în momentul când se crează, în cât purtătorul cekului să poată fi onorat de îndată la prezentare, în termenele prescrise de art. 367 c. com., că în cazul când cekul este înfățișat tardiv sancțiunea consistă în acea că posesorul lui pierde în toate cazurile acțiunea contra giranților și chiar acțiunea contra emitentului, dacă suma nu ar fi disponibilă prin faptul trasului;

Considerând că, instanța de apel pentru a respinge excepțiunea ridicată de recurentă de dispariția proviziunii cekului din vina trasului, după ce examinează probele administrate în cauză constată în fapt că între recurentă și intimată a existat o simplă convențiune de deschidere de credit, în cont curent, și că Banca Le Roy Dupré din Paris după scadența cekului a denunțat această convențiune din cauză că recurenta încetase plățile; că mai departe Curtea motivează că această dispariție a proviziunii nu s'a produs prin faptul trasului ci prin faptul trăgătorului, care a încetat plățile, înprejurare care atrăgând pierderea creditului, a fost cauza denunțării convențiunii;

Considerând că, această argumentare a Curții de fond este conformă spiritului textului citat și conformă constatării și aprecierilor de fapt ce ea face, fără a fi fost întru nimic denaturate, ele scapă dar sub acest raport, de cenzura acestei Inalte Curți și deci din acest punct de vedere motivul este nefondat.

Că în ceea ce privește motivul respingerii probei cu martori propusă de recurentă și prin care tindea să probeze că suma devenise indisponibilă prin fapta

trasului și că există proviziune, Curtea de Apel respinge acea probă cerută de recurentă, constatând și motivând dispariția proviziunii prin faptul trasului; că față de aceste constatări proba cerută devenind inutilă și întrucât instanța își motivează respingerea pe considerațiunea de mai sus motivul referitor la nemotivare devine nefondat iar recursul urmează a fi respins;

Pentru aceste motive, Curtea respinge etc.

Cek. Proviziune. Acțiunea posesorului contra emitentului

NOTA. — Proviziunea dispărând în 8 sau 15 zile prescrise de art. 367 cod. com. pentru înfățișarea cecului la plată, posesorul cecului are acțiune contra emitentului cu toate că n'ar fi îndeplinit formalitățile de prezentare la plata în termen și protest.

După acest termen acțiunea este pierdută de posesor dacă suma nu este disponibilă prin faptul trasului la scadența termenului fixat de art. 367 cod. com.

Compt courant. — Dacă cecul este emis în virtutea unui compt curent ce există între emitent și tras nu există proviziune deoarece rimezele sunt facultative între conveniștii. Contractul de deschidere de credit realizează regularitatea cecului, fie că ar fi accesoriu unui compt curent, fie că ar fi deschiderea de credit într'un compt curent contabil iar nu juridic.

Inalta Curte a confirmat decizia Curții de Apel secția I. No. 2210 din 1929, redactată de distinsul Consilier Coman-Negoescu, publicată în *Curierul Judiciar* No. 26 din 1929 pag. 408 cu observațiunea d-lui Cristoforeanu, cunoscut comerciant.

Chestiunea desbătută înaintea Inaltei Curți de Casație prezintă un interes deosebit prin repercursiunea ce o soluțiune contrară acelei dată de Curte ar fi putut avea asupra relațiilor comerciale.

Faptele: Cassa Danzas, firmă mondială de Transporturi Internaționale a primit de la un client român drept plata unui transport de mărfuri din Elveția în România, un cek emis de Banca Națiunii tras asupra unei Bănci din Paris. Cecul a fost girat de român în ordinul Cassei Danzas. Cassa Danzas s'a prezentat la Paris spre încasare după termenul de 15 zile indicat de codul de comerț pentru cecurile plătibile în streinătate. În acest interval Banca Națiunii încetând plățile, Banca din Paris a refuzat plata cecului de oarece Banca Națiunii nu avea bani în depozit la Paris, ci cecurile se onorau pe baza creditului ce Banca din Paris acorda Băncii Națiunii.

Firma Danzas introduce acțiune la Trib. Ilfov contra girantului și contra Băncii Națiunii. Tribunalul considerând că firma Danzas prin neprezentare în termenul de 15 zile este în culpă, deoarece în aceleși interval alte cecuri ale Băncii Națiunii au fost onorate, o consideră decăzută din acțiunea sa în virtutea articolului 368 cod. com. care decide că posesorul cecului pierde acțiunea chiar contra emitentului dacă suma nu este disponibilă la scadența termenelor defipte de art. 367 cod. com. prin faptul trasului.

Principii. — Ori, după principiile bine stabilite în această materie, Tribunalul comisesse o eroare. În adevăr contra girantului acțiunea era pierdută prin neefectuarea protestului în termenul stabilit de art. 367 cod. com. Această decădere este logică: girantele a plătit suma în momentul când cecul i-a fost remis de emitent. Când l'a trecut mai departe prin gir a reintrat în sumă pe care o debursase emitentului. El nu se îmbogățește și reintră în banii săi girând cecul. În termeni juridici obligația sa rezultă numai din titlu, este pur formală.

În aceste condițiuni rigorile regulilor ce guvernează titlul trebuie respectate; față de el se cere — prin efectuarea protestului în termenele fixate de codul de comerț — dovadă că trasul n'a onorat cecul. În adevăr numai sub această condițiune girantul e obligat să plătească garanția sa rezultând numai din titlu și reținându-se deci păstra decât în forma prevăzută de legea comercială. (Vezi în acest sens remarcabila notă Dalloz 1885 II-eme partie pag. 209).

Deosebire între emitentul unui cek și trăgătorul unei cambii. — Pozițiunea emitentului este deci diferită de situația trăgătorului într'o cambie care promite că trasul va accepta și va plăti cambia la scadență, (obligation de porte-fort). Emitentul unui cek se obligă a face el plata prin intermediul trasului. Primind suma care reprezintă valoarea cecului și neefectuând plata, s'ar îmbogăți fără cauză dacă s'ar admite că și față de el este necesară formalitatea protestului și prezentarea cecului în termenul de 8 sau 15 zile — în cazul când proviziunea nu a existat.

Dispariția proviziunii. — Pentru a fi exonerat de această plată și a se respinge acțiunea posesorului cecului, emitentul trebuie să dovedească că a avut proviziune la tras și că această proviziune a dispărut prin faptul trasului. Jurisprudența de acord cu doctrina este unanimă în a recunoaște că aceasta se întâmplă ori de câte ori trasul a căzut în faliment sau a delapidat proviziunea făcută de emitent.

Dacă însă proviziunea nu a fost făcută — și este neefectuare de proviziune când trasul onorează cecurile fără o deschidere de credit sau prin des-

chidere de credit ce poate fi anulat în cazul încetării plății cum a fost cazul — în asemenea împrejurări acțiunea posesorului cecului contra trăgătorului este o acțiune principală, nesupusă obligațiunii prezentării în termen și dresării protestului.

Doctrină. — În acest sens Navarini III, pag. 613, No. 1408 ediția 1922, Profesor Gălășescu Pick în excelenta sa lucrare asupra cecului (Editura Curierul Judiciar) arată pe larg motivele acțiunii principale a posesorului cecului. Deasemenea Jacques Bouteron — *Le chèque*, pag. 516, se exprimă în modul următor:

„Le porteur conserve son recours contre le tireur si la provision n'a pas été constituée, ou si elle a disparu pendant les délais de présentation — pour quelque cause que ce soit ou encore si l'est établi contre le tireur, que la disparition de la provision a eu lieu postérieurement à ces délais par son fait. Il est à remarquer que dans ces hypothèses — le recours du porteur serait recevable encore bien que le chèque n'a pas été présenté et protesté en temps utile. En effet dans le cas où la provision n'a pas été constituée ces formalités auraient été inefficaces dans les autres cas, il est évident que malgré sa négligence le porteur aurait été payé par le tiré sans la faute du tireur (Trib. Marseille 5 Septembre 1878)”.

Cazurile în care emitentul cecului devine debitor de regres. — Este clar că emitentul nu devine debitor de regres decât în cazul când la data termenului maxim de prezentare a cecului proviziunea se găsea în mâna trasului — și dacă se prezintă la această dată posesorul primea plata și astfel numai obligațiunea luată de emitent este îndeplinită. Disparițiunea proviziunii în cursul termenului de prezentare nu privește pe posesorul cecului care păstrează acțiunea sa contra emitentului chiar dacă nu a îndeplinit formalitățile prescrise de legea comercială și chiar dacă în acest interval proviziunea ar fi dispărut din trasului. După data maximă de prezentare prevăzută de art. 367 cod. comercial pierderea survenită prin faptul trasului exonerează pe emitent deoarece dacă la momentul scadenței exista provizionul, emitentului devine debitor de regres și formalitatea protestului este necesară în termenul scadenței pentru ca acțiunea să fie valabil îndreptată contra lui. Articolul 368 cod. com. întrebunțează cuvântul „chiar contra emitentului” ceea ce arată precis că nu mai sub această condițiune indicată de art. 368 cod. com. poate fi pierdută acțiunea contra emitentului. Dispozițiunea legii este și rațională și echitabilă: Emitentul își îndeplinise obligația — trasul era în culpă. Dacă proviziunea exista în numele trasului nimic nu-l împiedică să plătească și după terme-

nul maxim al art. 367 cod. com. și desigur posesorul cecului are în acest caz acțiune contra sa.

În asemenea împrejurări deciziunea Curții de Casație aduce reale servicii vieții comerciale.

* * *

Compt courant. Deschidere de credit în compt courant. — Deciziunea Curții de apel, Secția I-a București mai cuprindea rezolvarea unei alte chestiuni interesante asupra constituirii provizionului în materia de cec. Emitentul cecului nedându-și seama de consecințele juridice ale pretențiunii sale — arată că Banca din Paris era legată cu el printr'un controt de compt courant pe care l'a denunțat când a aflat că emitentul a încetat plățile, dar a efectuat totuși plăți de cecuri până la termenul maxim de prezentare indicat de art. 367 cod. com.

Ori, cum foarte bine observă și Curtea de apel și confirmă Casația — dacă era compt courant trasul nu era obligat să facă plata, suma nu era disponibilă pentru emitent. În adevăr a susține contrariul înseamnă a obliga pe corentist să facă rimese obligatorii — ori este știut că rimesele sunt facultative. Numai la data încheerii contului courant — conform convențiunii sau, în lipsă, la data de 31 Decembrie a anului soldul creditor al comptului courant poate fi considerat ca sumă disponibilă în favoarea unui corentist (art. 372 cod. com.).

Altfel s'ar prezenta chestiunea dacă proviziunea este constituită printr'o deschidere de credit. Deschiderea de credit poate fi desigur accesoriul unui cont courant și în acest caz caracterelor fundamentale ale unui compt courant i se aplică. (V. Bouteron, op. cit. 8, pag. 205).

Se poate întâmpla însă ca să fie o deschidere de credit „în compt courant” în care deschiderea de credit nu este un accesoriu a comptului courant prevăzut de codul de comerț ci numai comptabilicește comptul courant ușurează circulațiunea creditului determinând avansurile și rambursările. Este dar vorba numai de un cadru comptabilicesc în care se pune deschiderea de credit—contract nenumit—și caracterelor esențiale ale comptului courant nu-i sunt aplicabile.

Nu poate fi vorba în acest caz deci — când emitentul semnează un cec — despre rimesă obligatorie — inadmisibilă în materie de compt courant. În rezumat deci titularul unui credit deschis poate emite un cec, proviziunea este considerată ca efectuată.

Înalta Curte confirmă acest punct de vedere arătând că este vorba de o deschidere de credit în compt courant (deci comptabil numai) și nu de un compt courant — care nu admite rimese obligatorii.

Prin proviziune se înțelege dar, după părerea unanimă, existența în mâna trasului nu numai a sumelor necesare pentru efectuarea plății, ci și

obligatia de a plăti a trasului să fie în așa grad de maturitate încât emitentul să poată dispune de sumă printr'un cec.

Vom reaminti deasemenea că proviziunea nu este necesară pentru valabilitatea cecului ci numai pentru regularitatea lui.

Ambele chestiuni discutate prezintă un interes deosebit pentru fixarea în jurisprudența română a principiilor ce domină materia cecului și a contului curent.

CONSTANTIN A. STOEANOVICI

Conferențiar universitar, Profesor suplitor de drept comercial comparat la Universitatea din București

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI S. III

Audiența dela 14 Martie 1929

Sub președenția D-lui C. PROTOPOESCU, consilier

Lt. Col. P. N. Pancu cu Min. de Războiu

Deciziune civilă No. 131

Revizuire. Hotărâre. Termen. Comunicare. Art. 288, 289 și 296 pr. civ.

Procente. Admisibilitatea cererii lor pe cale de revizuire. Condițiuni. Rezerve. Neachiezare. Art. 49, l. ac. jud.

Daune cominatorii. Acordarea lor. Obligațiuni de a da, nu de a face.

1. Potrivit art. 296 pr. civ., cererea de revizuire făcându-se în termen de o lună dela comunicarea hotărârii, pentru cazurile arătate în art. 288 și 289 pr. civ., a asemenea cerere este în termen dacă nu se poate face cu nimic dovada că hotărârea atacată cu revizuire s'ar fi comunicat celui ce o atacă, cu toate că s'a făcut în cauză recurs de către acesta.

2. Cererea procentelor pe cale de revizuire este admisibilă când se constată ca ele, nu numai că au fost cerute prin acțiune, dar au fost admise de prima instanță și că acea cerere a fost susținută și în apel, atât prin concluziunile orale cât și prin cele scrise, iar din faptul, că revizionistul a primit o parte din sumele la cari a pretins procente, nu se poate deduce o achiezare la dobânzile convenite la acele sume dacă și-a făcut rezerve în această privință.

3. Daunele cominatorii neacordându-se decât în obligațiunile de a face, în scopul de a învinge rezistența nejustificată a debitorului, ele sunt inadmisibile când e vorba de plata unei sume de bani.

Curtea,

Având în vedere că Lt. Col. P. N. Pancu prin petițiunea înreg. la No. 14607 din 7 Decembrie 1928 și modificată prin cea înreg. la No. 4041 din 28 Februarie a. e., întemeiat pe dispozițiunile art. 288 al. 4 din pr. civ., a făcut cerere de revizuirea deciziunii civile a acestei Curți cu No. 335 din 1927, pentru motivul că în această deciziune, Curtea a omis a se pronunța asupra procentelor legale convenite la sumele la care Min. de războiu a fost obligat a-i plăti prin acea deciziune, cum și asupra daunelor cominatorii de câte patru sute lei pe fiecare zi de întârziere, căci acele capete de cereri îi fusese admise de Trib. Ilfov s. II civ. corecțională, prin sent. civ. No. 404 din 926.

Că, această cerere de revizuire, Curtea a admis-o în principiu în ședința dela 2 Martie a. e. — cum constată jurnalul No. 1570 din acea zi,

Având în vedere susținerile părților și actelor dela dosar,

Având în vedere că reprezentantul ministerului de război, a ridicat următoarele obiecțiuni: 1) Că cererea de revizuire este tardivă întrucât a fost introdusă după aproape doi ani dela comunicarea deciziunii Curții pe care reclamantul a atacat-o cu recurs, recurs care a fost respins; 2) Că este nefondată fiindcă reclamantul n'a susținut înaintea Curții capătul de cerere din acțiune relativ la procentele legale pe cari le reclamă azi; 3) Că reclamantul a achiesat la deciziunea atacată cu recurs prin faptul că posterior respingerii recursului a primit dela Min. de război sumele la care acesta a fost condamnat a-i plăti, fără a-și face vre-o rezervă cu privire la procentele ce reclamă azi; și 4) In subsidiar, în cazul când Curtea ar primi cererea de revizuire, Ministerul nu poate fi condamnat să plătească decât dobânda legală de la data intentării acțiunii și până la datele când i s'au plătit sumele la care Ministerul a fost obligat prin deciziunea atacată cu revizuirea și anume: pentru 90.500 lei până la 12 Sept. 1928; pentru trei sute mii lei până la 5 Oct. același an și pentru rest până la 29 Ianuarie 1929, susținând că dobânda nu poate curge în nici un caz, decât dela data intentării acțiunii, potrivit art. 1088 c. civ., și că Curtea nu poate revizui deciziunea sa și condamna pe Minister la daune cominatorii, nefiind vorba de o obligațiune de a face; Că de altfel — a susținut — o atare cerere, în speță, devine și inutilă, de oarece ministerul s'a executat plătiind reclamantului suma la care a fost condamnat, încât chiar dacă ar fi fost obligat și la daune cominatorii, Curtea putea reveni asupra lor constatând că Ministerul s'a executat fiindcă condamnarea la asemenea daune, n'are caracter definitiv ci numai coercitiv.

Având în vedere că reclamantul a combătut obiecțiunile ridicate de reprezentantul Min. de Război punând concluziuni în sensul notelor scrise ce a depus la dosar.

Având în vedere că din actele de la dosar se constată că: reclamantul Lt. Col. Petre N. Pancu, prin acțiunea intentată înaintea Trib. Ilfov s. II civ. corecțională, înregistrată la No. 13.854 din 13 Iulie 1925, a chemat în judecată pe Ministerul de Război și a cerut pentru motivele arătate în acea acțiune, să fie obligat la diferite sume de bani, împreună cu dobânzile legale ale acelor sume din momentul exigibilității lor, — mai cerând totodată să i se acorde și daune cominatorii, câte patru sute lei, pe motiv că din cauza neplății acelor sume, este lăsat fără mijloace de existență.

Că această acțiune, Tribunalul în lipsa părâtului Ministerul de Război, a admis-o în întregime prin sentința civilă No. 404 din 29 Aprilie 1926, al cărei dispozitiv este astfel formulat:

„Admite ca fondată acțiunea civilă intentată prin petiția înreg. la No. 13854 din 1925 de către Lt. Col. Petre N. Pancu și prin consecință:

„Obligă pe părâtul Ministerul de Războiu prin reprezentanții săi legali să plătească susnumitului reclamant, următoarele sume:

„1) Lei 553.500 corespunzător a 46.125 franci francezi, ca soldă pe timpul dela 1 Aug. 1923 până la 8 Iunie 1924;

„2) Lei 65.475 ca soldă de la 1 Oct. 1924 până la 1 Iulie 1925;

„3) Lei 26.400 ca indemnitate de transport Paris-București și București-Paris în Oct. 1923, cu procente legale la toate sumele de mai sus de la datele exigibilității lor și arătate în acțiune.

„4) Lei 150.000 cu titlul de daune corespunzătoare dobânzilor mari plătite de reclamant din cauza neachitării la timp a sumelor de mai sus.

„In caz de nerespectarea dispozițiunilor de mai sus se mai obligă Ministerul de Război a mai plăti reclamantului în termen de 3 zile de la data comunicării prezentei sentințe

câte patru sute lei pentru fiecare zi de întârziere de la data expirării acestor trei zile, cu titlu de daune cominatorii.

„Acordă reclamantului lei 20.000 cheltueli de judecată și onorar de avocat“.

Că, împotriva acestei sentințe Min. de Război a făcut opozițiune, dar neprezentându-se să o susțină, tribunalul i-a respins-o ca nesusținută și l-a obligat să plătească reclamantului Lt. Col. Petre N. Pancu două mi lei cheltueli de judecată.

Că apoi, în contra acestei sentințe, Ministerul a făcut apel, și în urma debaterilor contradictorii ce au avut loc, Curtea a admis în parte apelul Ministerului de Război și a obligat pe acesta să plătească reclamantului Lt. Col. Petre N. Pancu suma de lei 553.500 ca soldă pe timpul de la 1 August 1923 până la 8 Iunie 1924, plus una mie lei cheltueli de judecată.

Că această deciziune a atacat-o cu recurs numai reclamantul Lt. col. Pancu, care, între alte motive de recurs, a invocat și un motiv privitor la acela dedus prin cererea de revizuire și anume: Că această curte a omis să se pronunțe asupra procentelor și a daunelor cominatorii cerute și admise de prima instanță, cereri pe cari și le-a menținut și înaintea Curții cu ocazia judecării apelului Ministerului de Război.

Că Inalta Curte de Casație s. I prin dec. 1315 din 6 Iunie 1928, a respins recursul, însă în ce privește motivul de recurs ce reclamantul formulase întemeiat pe faptul că această Curte a omis să se pronunțe asupra procentelor și daunelor cominatorii, l'a respins, argumentând că un asemenea motiv, conform art. 288 al. 4 din Pr. civilă, constituie un motiv de revizuire, nu însă un motiv de casare.

Că în urmă, reclamantul, luând cunoștință de considerentele deciziunii Inaltei Curți de Casație prin care i s'a respins recursul, a făcut prezenta cerere de revizuire.

Având în vedere, în ce privește mai întâi chestiunea tardivității cererii de revizuire ridicată de reprezentantul Ministerului de Război.

Având în vedere că după dispozițiunile art. 296 lit. a cererea de revizuire se va face în termen de o lună dela primirea copieii hotărârei, pentru cazul arătat în art. 288 par. 1, 2, 3 și 4 și art. 289:

Având în vedere că, în speță, din lucrări nu rezultă și Min. de Război nu a făcut cu nimic dovada că ar fi comunicat reclamantului copie de pe deciziunea civilă a acestei Curți cu No. 385 din 1927, atacată cu revizuirea; iar aceasta îndată ce a luat cunoștință de motivele deciziunii Inaltei Curți de Casație, prin care i s'a respins recursul, a cerut și i s'a eliberat copie legalizată de pe acea deciziune la 28 Noembrie 1928 și în urmă după nouă zile, bazat pe indicațiunea ce i s'a dat de Inalta Curte de Casație a făcut cerere de revizuire;

Că, în această situațiune, Curtea găsește neîntemeiat incidentul de tardivitatea cererii de revizuire ridicat de repr. Ministerului de Război.

Având în vedere că, în fond, din actele de la dosar, după cum s'a arătat mai sus, rezultă că reclamantul Lt. col. Pancu prin acțiunea sa ce a introdus în contra Ministerului de Război și care i se admisesse în întregime pe prima instanță, a cerut și această a fost obligat de tribunal că să plătească și procentele legale pentru sumele prevăzute la punctele: 1, 2 și 3 din acțiune, și a mai obligat, în același timp, pe Ministerul de Război, ca, în caz de nerespectarea dispozițiilor luate de tribunal, să mai plătească reclamantului, în termen de trei zile, de la data comunicării acelei sentințe, câte patru sute lei pentru fiecare zi de întârziere, cu titlu de daune cominatorii;

Având în vedere că cererea de procentele legale și daune cominatorii reclamantul și-a menținut-o și înaintea Curții cu ocazia judecării apelului făcut de Ministerul de Război în contra sentinței Tribunalului prin care se admisesse în întregime acțiunea reclamantului, după cum rezultă din

concluziunile orale și scrise ce acesta a depus cu acea ocaziune, căci la termenile ce au avut loc în totdeauna a cerut respingerea apelului și confirmarea sentinței tribunalului prin care i se admisesse în întregime acțiunea și deci implică cererea și menținerea procentelor și daunelor cominatorii;

Că, dovada cum că reclamantul a pus concluziuni și pentru menținerea acestor capete de cereri — procentele și daune cominatorii — reese și din concluziunile puse de Ministerul de Război cu acea ocaziune, când între altele a susținut că nu poate fi obligat la alte daune, decât la dobânda legală, fiind vorba de plata unor sume de bani (a se vedea motivele de apel și concluziunile scrise ce a depus atunci);

Că, prin urmare, din acest punct de vedere obiecțiunile ridicate de reprezentantul Ministerului de Război, sunt neîntemeiate, de oarece se stabilește că reclamantul a cerut procentele legale și daune cominatorii cu ocaziunea judecării apelului Ministerului de Război asupra căruia s'a dat deciziunea atacată cu revizuire;

Având în vedere însă că cererea de revizuire Curtea pe considerațiunile ce se vor arăta mai jos, o găsește întemeiată numai pentru procentele legale cerute de reclamant și aceasta dela intentarea acțiunii — 13 Iulie 1925 — iar nu dela data exigibilității sumei, cum reclamantul a cerut și cere;

Având în vedere că, în adevăr, cererea de procentele legale Curtea o găsește întemeiată și urmează să fie admisă, cu începere dela data intentării acțiunii, deoarece acea sumă de 553.500 lei la care Ministerul de Război a fost obligat să plătească reclamantului Lt.-col. Pancu însumează soldele cuvenite acestuia pe timpul de la 1 August 1923 și până la 8 Iunie 1924, și cari trebuiau să asigure existența sa și a familiei sale la Paris unde era în misiune; așa că neachitându-i-se la timp, reclamantului — cum constată deciziunea surusă recursului — a fost nevoit să se împrumute plătind și dobânzi, după cum probează cu actele depuse la dosar;

Având în vedere că desi este adevărat că reclamantul posterior respingerii recursului ce făcuse, împotriva deciziunii atacate cu revizuirea de față, a primit dela Ministerul de Război în două rânduri diferite sume de bani din suma de 553.500 lei, la care Ministerul de Război este rămas condamnat în mod definitiv, însă din acest fapt nu se poate deduce o achiesare din partea reclamantului la dobânzile cuvenite la acea sumă, întrucât și-a făcut rezerve în privința aceasta, după cum a recunoscut la interogatoriu ce i s'a luat de reprezentantul Ministerului de Război — probă la care acesta a recurs pentru a face dovada chiesării;

Că, dacă în registrul înfățișat de Ministerul de Război pentru predarea și expedierea ordinelor de plată pe exercitiul 1928, reclamantul în două rânduri primind diferite sume din suma de mai sus la care Ministerul de Război a fost obligat, a semnat numai numele său fără vre-o rezervă, însă atari rezerve și le făcuse deja prin cererile scrise ce adresase Ministerului, în privința achitării sumei, cum aceasta rezultă din copiile prezentate de reclamant de pe acele cereri și în privința cărora reprezentantul Ministerului de Război n'a făcut nici o obiecțiune;

Că, dar, cererea de procentele legale fiind întemeiată, urmează a se accorda acele procentele conform art. 49 din legea pentru accelerarea judecăților, cu începere însă de la data intentării acțiunii — 13 Iulie 1925 — și anume le va plăti în modul următor: la sumă de lei 90.500 până la 13 Sept. 1928; la suma de 300.000 lei până la 6 Oct. același an, iar la restul ce mai este de plată din suma de 553.500 lei se va plăti procentele până la complectă achitare a acestei sume.

Având în vedere în ce privește capătul al doilea din ce-

reera de revizuire privitor la daune cominatorii ce s'a mai cerut de reclamant.

Considerând că daunele cominatorii nu se acordă decât în obligațiunile de a face în scopul de a învinge rezistența nejustificată a debitorului.

Considerând că în speță nu e vorba de o atare obligațiune ci, după cum s'a arătat mai sus de plata unei sume de bani;

Că de altminteri, față cu situațiunea de fapt în care procesul se prezintă, cererea de daune cominatorii a devenit și inutilă, întrucât după cum reclamantul a recunoscut la interogatoriu ce i s'a luat, Ministerul a achitat cea mai mare parte din suma ce-i datoră în baza deciziei atacate cu revizuirea;

Că așa fiind, acest capăt de cerere este neîntemeiat și urmează a fi respins.

Că dar, cererea de revizuire are a fi admisă în parte.

Pentru aceste motive, Curtea admite în parte etc.

C. Protopopescu, Al. Costin, I. A. Floareș.

Prim-grefier, St. Ștefănescu.

CURTEA DE APEL DIN CONSTANȚA

Audiența din 26 Septembrie 1930

Președinția D-ului Gh. L. DIMITRIU Consilier
Maria Dimitrievici cu Ministerul Agriculturii și Domeniilor
Deciziune Civilă No. 142

Legea agrară. Moșie dotală. Ofertă adresată comisiunii județene de expropriere de către proprietar pentru exproprierea în întregime a moșiei fără a specifica prețul. Lipsa autorizațiunii tribunalului. Cota legală de expropriere. Revendicarea întregii porțiuni ce depășește această cotă. Comisiune de expropriere. Jurisdicțiune specială. Competință limitată. Deciziune. Nu are autoritate de lucru judecat. Convențiune. Ofertă de expropriere nu de vânzare. Retractarea ei. Lipsa acceptării ofertei de către organul în drept. Nearătarea prețului. Deposedare silită. Lipsa acordului de voințe. Inexistența vânzării.

1. Comisiunile de expropriere fiind jurisdicțiuni cu caracter excepțional și având o competență limitată, dreptul lor de a hotărî este mărginit numai la a reduce întinderile mari de proprietăți până la o cotă intangibilă anume determinată prin scara progresivă prevăzută de decretul-lege Nr. 3697 din 1918 și pe care legea o scutește de expropriere lăsând-o proprietarului expropriat.

Astfel fiind, ele nu pot nici chiar cu consimțământul proprietarului să statueze asupra exproprierei unei întinderi de pământ care este scutită de expropriere, așa că, în cazul când au procedat la exproprierea cotei intangibile rezervate proprietarului și-au depășit competența, iar hotărârea dată este inexistentă și nu poate produce autoritatea lucrului judecat.

2. Oferta de expropriere adresată comisiunii de expropriere, fără arătare de preț, neacceptată de cel căruia a fost adresată și retractată în urmă de proprietar nu formează o convențiune între părți neexistând un acord de voințe, așa că actul juridic al vânzării nu a putut lua ființă.

Curtea,

Asupra apelului făcut de Maria Maior Dimitrievici, cu autorizația soțului ei, contra sentinței civile No. 127 din 16 Martie 1929 a Tribunalului Constanța secția I, precum și a

apelului făcut de Ministerul Agriculturii și Domeniilor, Direcția Funciară, pentru aplicarea reformei agrare, fostă Casa Centrală a Improprietăririi, contra aceleiași sentințe a Tribunalului Constanța, apeluri ce au fost conexe prin jurnalul acestei Curți cu No. 2659 din 1 Noembrie 1929.

Având în vedere că prin sentința apelată, Tribunalul a admis în parte acțiunea întentată de Maria Dimitrievici cu autorizația soțului ei, prin petiția înregistrată la No. 39288 din 17 Noembrie 1925, și a obligat Ministerul Agriculturii și Domeniilor și Casa Centrală a Improprietăririi sătenilor, Direcția Funciară din București să lase în plină proprietate și folosință a reclamantei Maria Dimitrievici din Mangalia, suprafața de 150 hectare teren de cultură, situat în comuna Enghezu, județul Constanța, din suprafața de 195 hectare 5203 m. p., expropriată prin procesul-verbal No. 45 din 26 August 1919 al Comisiunii județene de expropriere, circ. III Mangalia, care a procedat la exproprierea moșiei în totalitate, pe temeiul ofertei făcute la această Comisiune de către proprietar pentru exproprierea întregii sale moșii.

Că, pentru a admite acțiunea în parte, numai în ce privește porțiunea de teren de 150 hectare, Tribunalul motivează că acest pământ fiind avere dotală, nu putea fi oferit spre expropriere, fără autorizația Tribunalului, potrivit art. 148 din legea agrară, după care proprietarii pot să vândă de bună voie moșiile lor dotale rămase neexpropriate, dar numai cu autorizația Tribunalului, și anume Statului sau cultivatorilor de pământ, prin derogare dela principiul inalienabilității imobilului dotal prevăzut de art. 1250 și următorii din codul civil.

Că, Maria Dimitrievici, însă, prin acțiunea ce face obiectul sentinței apelate, revendică nu numai acele 150 hectare, ci 170 hectare, adică întreaga întindere care depășește cota legală de 20½ hectare, susținând în prim rând, că în conformitate cu art. 1 din Decretul-lege No. 3697 din 1918, și art. 4 și următorii din legea agrară din 1921, nu se putea declara expropriată întreaga întindere a moșiei peste cota legală de 20½ hectare, conform scării progresive și că oferta pentru exproprierea întregii moșii ce a făcut reclamanta către comisiunea de expropriere peste dispozițiunile legii și fără a specifica prețul, nu putea fi luată în considerație de comisiunea de expropriere, care fiind o jurisdicțiune specială și cu competența limitată, nu avea căderea să pronunțe exproprierea decât în limitele fixate prin aceste legi.

Că Tribunalul nu a admis acest mod de a vedea al apelantei Maria Dimitrievici, argumentând că oferta pentru expropriere a întregii moșii adresată Comisiunii de expropriere de către proprietar, a putut îndreptăți această Comisiune să declare expropriată întreaga întindere a moșiei, peste cota legală de 20½ hectare.

Având în vedere susținerile și opunerile ambelor părți, precum și actele aflate la dosar.

Având în vedere că Ministerul Agriculturii și Domeniilor prin concluziunile puse în instanță, pretinde că din moment ce reclamanta Maria Dimitrievici a făcut ofertă către Comisiunea de expropriere de a fi expropriată pentru întreaga moșie, adică și pentru întinderea de 176 hectare ce depășește cele 20½ hectare permise de lege a fi expropriate, conform scării progresive care face parte integrantă din lege, deciziunea Comisiunii de expropriere care a hotărât exproprierea întregii moșii are autoritate de lucru judecat și pe baza ei Statul a devenit proprietar al pământului expropriat.

Considerând însă, că Comisiunile de expropriere înființate prin legile agrare, sunt niște jurisdicțiuni speciale și viemelnice, având menirea de a aplica exproprierea în limitele în cari aceste legi au înțeles să reducă întinderile mari de proprietăți, în scopul improprietăririi sătenilor cultivatori de pământ.

Că așa fiind, aceste jurisdicțiuni cu caracter excepțional, au o competență cu totul limitată, dreptul lor de a hotărî fiind mărginit numai în a reduce întinderile mari de proprietăți până la o cotă intangibilă anume determinată prin scara progresivă prevăzută prin decretul-lege No. 3697 din 1918 și pe care legea o scutește de expropriere lăsând-o proprietarului expropriat.

Că, deci, comisiunile de expropriere nu pot, nici chiar cu consimțământul proprietarului să statueze asupra exproprierei unei întinderi de pământ care este scutită de expropriere, pentru că legea nu le-a acordat acest drept, și dacă totuși ele au procedat la exproprierea cotei intangibile rezervată proprietarului, au lucrat fără competență, așa că hotărârea dată în asemenea condițiuni este inexistentă și nu poate produce autoritate de lucru judecat.

Având în vedere, că în speță, apelanta Maria Dimitrievici, oferind pentru expropriere, comisiunile respective, întreaga întindere a moșiei sale, această jurisdicțiune în loc să se mărginească să aplice scara progresivă de expropriere ce face parte integrantă din Decretul-lege No. 3697 din 1918 și să exproprieze numai cota prevăzută de lege, a excedat competența sa strict limitată prin lege și prin exces de putere a expropriat întreaga moșie.

Că, dar, hotărârea comisiunii de expropriere în ce privește cota intangibilă scutită de expropriere fiind dată fără competență și ca atare inexistentă, precum s'a demonstrat mai sus, ca nu poate avea efectele și puterea unei hotărâri de expropriere, așa că excepțiunea lucrului judecat invocată de Stat trebuie respinsă, ca nefiind întemeiată și prin consecință urmează a se decide că instanțele ordinare de drept comun sunt competente să statueze asupra litigiului de față.

Având în vedere că în al doilea loc, Ministerul a susținut că Statul deține terenul revendicat pe baza unui contract, prin faptul că intimata Maria Dimitrievici, făcând ofertă la Comisia de expropriere pentru a fi expropriată de întreaga moșie, ea a fost astfel expropriată în totalitate, și moșia a trecut în posesiunea Statului, prin executarea deciziunii de expropriere.

Considerând însă, că pentru a putea fi vorba de transmiterea proprietății moșiei prin convențiunea părților, trebuia ca oferta făcută în speță de către Maria Dimitrievici la 26 August 1919, să fie acceptată întocmai de către persoana către care a fost adresată, adică să existe un acord de voințe.

Că, în cazul de față, nu se constată că s'a făcut o ofertă de vânzare „ci o ofertă pentru expropriere, care a fost adresată președintelui Comisiunii județene; că, o ofertă de vânzare, dacă s'ar fi făcut, trebuia să fie adresată organului îndrituit după lege a primi ofertele pentru vânzare prin bună învoială și care era Cassa Centrală de Improprrietărire, potrivit art. 36 din decretul-lege 3922 din 1919, singură în drept a primi și a se pronunța, în urma deliberării consiliului său de administrație, asupra ofertelor de vânzare prin bună învoială, iar nu și asupra ofertelor pentru expropriere; că, după art. 36 al. c și 43 al. d din decretul-lege 3922 din 1919, care dă în atribuția consiliului de administrație al Cassei Centrale cumpărarea de moșii pentru a fi parcelate și vândute cultivatorilor de pământ, organul în drept să hotărască asupra chestiunilor referitoare la operațiunile privitoare la cumpărare de moșii, este consiliul de administrație al Direcțiunii generale.

Că, spre a decide că a existat un acord de voințe pentru formarea unui contract, ar fi trebuit să existe o acceptare care să corespundă exact cu termenii ofertei în ce privește natura convențiunii, precum și asupra obiectului și modalităților ofertei.

Că, comisiunea de expropriere care este o instanță de judecată, neputând fi socotită ca un organ al Cassei Centrale de Improprrietărire, și neavând nici măcar personalitate ju-

ridică, spre a putea încheia transacțiuni și nici atribuția de a cumpăra moșii, iar pe de altă parte Cassa Centrală de Improprrietărire, la rândul ei, neputând face decât operațiunile arătate în decretul-lege care a creat-o și organizat-o, adică cumpărări de moșii, iar nu și exproprieri, ea nu a putut să accepte o ofertă pentru expropriere.

Că dar, urmează a se decide și constată că în speță nu a existat un acord de voințe, care să formeze o convențiune între părți, odată ce este stabilit că Cassa Centrală nu a acceptat și nici nu putea să accepte o ofertă făcută în speță pentru expropriere, iar nu pentru vânzare, așa că actul juridic al vânzării nu a luat ființă.

Că, în speță, pretinsa ofertă de vânzare nu numai că n'a fost adresată organului competent, adică Direcțiunii Funciare, dar nici măcar o acceptare a ofertei n'a existat pe baza unei hotărâri a Cassei Centrale; că în afară de aceasta, nici nu s'a comunicat apelantei vreo asemenea acceptare, pentru ca astfel acordul de voințe să fie îndeplinit și vânzarea desăvârșită.

Că, pretinsa vânzare este inexistentă și pentru motivul că nu s'a arătat prețul, care nu putea fi lăsat să fie fixat de organele agrare, precum se susține de către reprezentantul Ministerului, deoarece art. 1504 c. civil vorbește de lăsarea prețului la arbitrarul unei terțe persoane, iar comisiunile de expropriere nu sunt terțe persoane în sensul art. 1504 cod. civil.

Că, în fine, perfectarea preținsei convențiunii de vânzare nu ar putea fi dedusă nici din faptul deposedării silită exercitate de către Stat, conform art. 24 din decretul-lege menționat, deoarece o asemenea deposedare fiind o executare silită a unei hotărâri de expropriere, ea exclude ideea de vânzare benevolă și de transmitere prin contract a proprietății.

Considerând că astfel fiind, nu poate fi vorba de o ofertă de vânzare acceptată, de natură a transmite proprietatea apelantei Maria Dimitrievici către Stat, așa că mijlocul de apărare opus de Maria Dimitrievici este întemeiat și deci urmează a se respinge motivul susținut și desvoltat de reprezentantul Statului pe temeiul acceptării unei preținse neferte de vânzare benevolă din partea intimitei Maria Dimitrievici, prin faptul deposedării ei de către Stat, care stăpânește terenul ce se revendică de numita intimată.

Considerând, în fine, că însăși această ofertă pentru expropriere a fost retractată încă dela 26 Noembrie 1920, când intimata Maria Dimitrievici a atacat cu apel procesul-verbal de expropriere, care a declarat expropriată în întregime moșia, cerând prin petiția de apel a fi expropriată numai de cota prevăzută de lege; că această retractare producându-se înainte de a fi avut loc pretinsa acceptare din partea Statului, ea a fost valabilă și operantă, împiedicând formarea unui acord de voințe; că această retractare a ofertei a fost reiterată și prin notificarea făcută prin portărei la 1 Octombrie 1923.

Având în vedere că Ministerul, pentru a obține respingerea acțiunii, a mai susținut prin reprezentantul său că terenul ce se revendică prin prezentul proces, nu s'ar mai găsi în posesiunea Statului, deoarece moșia a fost împărțită la săteni.

Că, în această privință însă Ministerul deși a obținut două amânări pentru a aduce dovada acestui fapt alegat în instanță, totuși nu s'a destoinic a produce dovada anunțată: că din contră, din certificatul No. 1153 din 21 Decembrie 1928, eliberat de primăria comunei respective, se constată că din moșia expropriată nu s'a distribuit sătenilor decât numai cota expropriată conform legii, iar restul este disponibil, ori s'a dat în arendă la particulari pentru loturi demonstrative ori este destinat la diferite instituțiuni ale Statului sau pentru vatra satului.

Având în vedere că din cele ce preced rezultă că apelul

făcut de Maria Dimitrievici este întemeiat, așa că urmează să fie admisă în totul acțiunea în revendicare: ce dânsa a intentat contra Ministerului de Agricultură și Domenii și a se respinge apelul făcut de Minister, întrucât motivul ce se invocă de Minister prin concluziile scrise că nu s'a de-pus la dosar actele originale de dotă în ce privește porțiunea de teren în întindere de 150 hectare, acest motiv nu a fost formulat ca motiv de apel, iar intimata Maria Dimitrievici, prin reprezentantul ei, se opune la discutarea acestui motiv, așa că el nu poate fi luat în cercetare.

Statuând și asupra cererei de cheltueli de judecată, Curtea apreciind, le fixează la suma de 5000 lei potrivit art. 140 și 146 procedură civilă.

Pentru aceste motive, redactate de d-l Consilier Remus C. Benișache, Curtea admite apelul făcut de Maria I. Dimitrievici și în consecință admite acțiunea în revendicare, etc.

Data și citită în ședință publică, astăzi, 26 Sept. 1930.

(ss) Gh. L. Dimitriu, R. C. Benișache, Petre Tzântzu.

Grefier, P. Mihăilescu.

NOTA. — A se vedea în acelaș sens Casația s. I, decizia No. 2.134 din 22 Oct. 1928, publicată în *Curierul Judiciar*, 1929 No. 7, pag. 106.

N. R.

TRIBUNALUL JUDEȚULUI BRĂILA, S. II.

Audiența dela 20 Septembrie 1930

Preș. D lui PETRU N. IONESCU ju. de ședință

Maria Carangis cu Andrei Violatas

Sentința No. 215

Pensiune alimentară. Copil natural. Nu are nici un drept de alimente. Dreptul femeii numai la daunele suferite prin nașterea copilului. Art. 307 și 998 c. civ.

In dreptul român neexistând nici o dispoziție cu privire la alimentarea și întreținerea copiilor naturali, jurisprudența permite numai daune bazate pe ideea de culpă din art. 998 c. civ., iar față de tatăl natural, chiar când acesta l'a recunoscut benevol, copilul natural nu are nici un drept, deoarece între el și tatăl natural nu există nici un raport juridic nici de moștenire, nici de educație și nici chiar de alimente, cari, în cazul când s'ar acorda ar urma că se stabilește un raport de paternitate între tatăl natural și copil, ceea ce este cu totul contrar art. 307 c. civ. ale cărui dispozițiuni prohibă cercetarea paternității și fiind de ordine publică nu se poate deroga dela ele prin convențiuni particulare.

Tribunalul,

Asupra acțiunii intentate de M. C., casnică, domiciliată în Brăila, str. Ștefan cel Mare no. 101, prin care chiamă în judecată pe d-l A. V., industriaș din Brăila, strada Orientală no. 3, pentru a fi obligat la plata cu titlu de pensie alimentară, câte 12.000 lei lunar, pentru copilul rezultat din conveșuirea lor și obligat să-l crească conform convenției-chitanță din 3 Decembrie 1928, cerând admiterea acțiunii cu execuție provizorie și cheltueli de judecată.

Având în vedere susținerile părților și actele dela dosar, se constată următoarea situație de fapt:

Intre M. C. și A. V. au existat în anul 1928 relațiuni răslețe de natură intimă, după cum însuși pârâtul a recunoscut în instanță.

La 25 Ianuarie 1929, M. C., naște un copil la Bacău, unde se duse la o prietenă a ei numită E. S., tocmai în vede-

rea nașterii, copil care este declarat la oficiul stărei civile de acolo, dându-i-se numele de Andreas ca fiu al d-lui A. V. și al d-nei M. V., născută C. Trebuie menționat că pârâtul contestă în mod categoric paternitatea acestui copil sub cuvânt că relațiunile au fost răslețe, iar reclamanta între timp a avut relațiuni și cu alți bărbați.

Înainte de naștere, la 5 Decembrie 1928, în casa doctorului M. din Brăila, A. V. semnează o declarație cu următorul cuprins:

CHITANȚA. — „Prin această vă confirm că am primit dela d-na M. C. din Brăila, strada Ștefan cel Mare no. 101, suma de 200.000 lei, pe care mă oblig a vă achita în termen de trei ani, de azi înainte, fără dobândă, fie în total, fie în trei rate. Rămânem înțeleși că d-ra și familia sa nu va avea nici o pretenție asupra mea, iar copilul ce trebuie să-l nască zilele acestea, mi-l va încredința mie, în orice stare va fi copilul. Această chitanță este valabilă și exigibilă asupra mea numai după nașterea copilului și după ce va fi încredințat mie.

La 15 Februarie 1929, M. C., trimite lui A. V. prin Corpul de Portărei ai Tribunalului Brăila, somațiunea no. 3545 din 1929, prin care-i face cunoscut că în ziua de 16 Februarie 1929, orele 10 dim., se va prezenta la domiciliul pârâtului cu un domn portărel, pentru ca să declare dacă primește să ia sub îngrijire copilul, conform actului din 3 Decembrie 1929.

La 16 Februarie 1929, orele 10 dim., pentru aducerea la îndeplinire a somațiunei menționate, se prezintă la domiciliul d-lui A. V. un domn portărel de la Tribunalul Brăila, însoțit de d-na M. C., unde au găsit pe doamna A. G. din serviciul pârâtului, care a declarat că d-l A. V., este plecat la Galați. Față de această situație, doamna M. C. introduce la 12 Iunie 1929, prezenta cerere de pensie alimentară, înreg. la no. 17227 din 1929 și care face obiectul acestui proces.

Având în vedere că actul pe care își sprijină reclamanta cererea de pensie alimentară, este chitanța din 3 Decembrie 1928, pe care pârâtul o contestă pe motiv că a fost smulșă prin violență și ca atare lipsită de consimțământul său, urmează a examina mai întâi validitatea acestei convențiuni.

Având în vedere că din depoziția luată sub prestare de jurământ, conform art. 196 proc. civilă, martorul, doctorul M., din Brăila, declară că a fost trimis de A. V., să vadă dacă reclamanta este însărcinată. După ce a văzut-o i-a comunicat pârâtului cele auzite dela familia ei și anume că frații reclamantei au să-l omoare pe V., pentru rușinea făcută. Pârâtul a răspuns că d-na nu era virgină când a avut relațiuni intime. În urmă A. V. după o conceptă făcută de martorul Dr. M., a iscălit o declarație în care se recunoaște obligat cu o anumită sumă, după multă tocmeală. Martorul textual declară în modul următor: „După ce eu am făcut conceptul de declarație, V. l'a luat și a plecat să consulte pe cineva. S'a reîntors după amiază, s'a declarat mulțumit și a iscălit în chiar după amiaza acelei zile declarația pe care am predat-o sorei reclamantei“. Acolo erau de față atât sora reclamantei, cât și o prietenă a lor E. S., care de asemenea confirmă acest fapt. Rezultă prin urmare că pârâtul a avut posibilitatea și prudența să se gândească mai întâi asupra conținutului acelei declarațiuni, plecând „să consulte pe cineva“, și numai după asemenea meditațiune a înțeles ca cu dela sine voință să semneze acel act. Este adevărat că martora A. R. și A. G. declară că au auzit că pârâtul a fost amenințat cu moartea de către unii din familia ei, și chiar de reclamantă, care i-a pus alternativa că: „Ori o iă în căsătorie, ori îl omoară“, dar aceste declarațiuni trebuiesc luate cu multă rezervă, dacă nu chiar înlăturate, pe motiv că o martoră este în serviciul pârâtului, iar cealaltă i-a fost proprietară, care

singură declară că a avut fricțiuni tot timpul cât a fost reclamanta chiriașă și de aceea *ch. a.* a renunțat la chirie pentru a se debarasa de ea.

Având în vedere că în ipoteza chiar când aceste dispoziții ar fi luate de sincere, totuși încă pârâtul nu poate să se prevaleze pe motiv că voința sa a fost constrânsă prin amenințări și acte de violență, deoarece putea să ceară ulterior justiției anularea acelei declarațiuni pentru lipsă de consimțământ viciat prin violență; că așa fiind, situația de fapt și motivele de drept, rezultă că chitanța din 3 Decembrie 1929, este validă și ca atare, urmează a examina în drept ce efecte juridice poate produce.

Considerând că față de soluția strictă a legii cu privire la cercetarea paternității, jurisprudența a căutat să aibă o atitudine pretoriană, pentru motive de echitate într-o mică măsură lacuna legii și pentru motive de echitate a venit în ajutorul femeii seduse, admitând că victima seducătorului are dreptul să ceară dela seducător, repararea prejudiciului cauzat și aceasta nu printr-o acțiune care ar avea de scop stabilirea paternității, căci ar fi în contradicție cu disp. art. 307 cod. civil, ci numai printr-o acțiune în daune.

Considerând că atât jurisprudența română, cât și jurisprudența franceză înainte de modificarea din 1912 a codului civil francez, referitoare la această chestiune, au căutat să evite orice confuziune și ca atare respinge acțiunea în daune ori de câte ori implică cercetarea paternității. (vezi Baudry Lacantinerie, vol. III, pag. 668, Casația fr., 16 Martie 1892) rămânând bine distincte sfera de aplicațiune a articolului 998 cod. civil, față de art. 307 cod. civil.

Având în vedere că din conținutul chitanței din 3 Decembrie 1928, se desprind două obligațiuni și anume: 1) A. V. se obligă să achite în termen de trei ani, suma de 200.000 lei, primită dela d-na M. C., suma care desigur reprezintă sub forma unui împrumut deghizat adevărate daune interese ce părțile au căutat să le fixeze pentru prejudiciul moral cauzat personal reclamantei; 2) obligația de a primi încredințarea copilului: „iar copilul ce trebuie să-l nască zilele acestea mi-l va încredința mie în orice stare va fi copilul“.

Având în vedere că reclamanta nu putea conform clauzei referitoare la primirea copilului să ceară în caz de nerespectarea obligațiunii „de facere“ decât cel mult daune interese pentru prejudiciul pe care i l-ar fi cauzat sarcina și întreținerea copilului“.

Având în vedere că reclamanta prin acțiunea introductivă în instanță cere să fie obligat pârâtul la plata „cu titlu de pensie alimentară câte 12.000 lei lunar, pentru copilul nostru comun Andrei“, cerând și execuție provizorie.

Considerând că dacă daunele ce se conferă femeiei seduse se pot acorda sub formă de alocație periodică, aceasta nu înseamnă că ele întrunesc caracterele unei veritabile pensii alimentare, reglementată cu dispozițiuni speciale și admisibilă în cazurile limitativ acordate de lege și în orice caz ele nu constituiesc un drept distinct al copilului, ci reprezintă numai echivalentul daunelor suferite de femeie prin nașterea copilului.

Având în vedere că dacă s'ar obliga pârâtul la plata cu titlu de pensie alimentară, ar urma în cazul acesta să se stabilească un raport de paternitate între pârât și copil după cum însăși reclamanta pretinde, întrebându-se chiar expresiunea de „pentru copilul nostru comun“ ceea ce este cu totul contrar dispozițiilor din art. 307 cod. civil care prohibă cercetarea paternității, dispozițiuni considerate de ordine publică și dela care nu se poate derogă prin convențiuni sau dispozițiuni particulare, conform art. 5 cod. civil.

Considerând că în dreptul nostru, spre deosebire de dreptul francez modificat la 1912, nu există nici o dispoziție cu privire la alimentarea și întreținerea copiilor naturali, jurisprudența română permițând numai daune, provenite din

ideia de culpă din art. 998 codul civil, iar față de tatăl natural, chiar când acesta l'a recunoscut benevol, copilul natural nu are nici un drept, nici un raport juridic, nici de moștenire, nici de educație nici chiar de alimente. (vezi M. B. Cantacuzino, pag. 197).

Considerând că în ipoteza dacă s'ar admite cererea de pensie alimentară, aceasta ar însemna să se contravină dispozițiilor categorice ale legii, ceea ce ar echivala cu a face operă de legiuitor, ceea ce este inadmisibil, deși instanța ar constata în fapt o evidentă inechitate.

Că, așa fiind, cererea de pensie alimentară în modul cum a fost formulată, urmează a fi respinsă ca inadmisibilă.

Pentru aceste motive redactate de d-l judecător de ședință Petru N. Ionescu, Tribunalul respinge ca inadmisibilă acțiunea, etc.,

(ss) P. N. Ionescu, G. Doicin.

Grefier, (ss) D. Dimitriu.

STIMATE COLEG,

Membrii Baroului de Ilfov sunt chemați la 8 Martie a. c. să se pronunțe asupra alegerei Decanului și Consiliului de Disciplină.

Cunoscând nevoile Ordinului nostru, și doritori de a găsi îndreptările, necesare, avem onoare a vă ruga să bine-voiți a ne da încrederea D-vs.

Așezarea și supravegherea exercițiului profesiei pe baze, care să îngăduie afirmarea muncii oneste, precum și înlesnirea manifestării tinerilor elemente, întregirea operei de asigurare și asistență profesională începută sub trecutul Consiliu, realizarea Cassei de Pensii, Credit, Ajutor și Asigurare, aplicarea celor mai hotărâte măsuri pentru stăvilirea invaziunii profesionale, care dă Baroului aspectul unei profesii plătitorice, executarea amenajărilor interioare de igienă confort și repaus, necesare colegilor și colegelor în interiorul Palatului de Justiție, complectarea bibliotecii, funcționarea regulată a conferințelor de stagiu supravegherea atentă a activității stagiariilor, împiedicarea exercițiului ilicit al profesiei de către numeroșii avocați neînscrși în Baroul de Ilfov sau neabilitați legalmente să pledeze înaintea Inaltei Curți de Casație, canalizarea actelor de Notariat numai către biourourile avocaților, alcătuirea unui cod profesional pentru fixarea obligațiilor morale și normale de conduită ale avocaților, organizarea pe baze serioase a examenelor profesionale, funcționarea grefelor și serviciilor judiciare anexe în raport cu nevoile avocaților; iată o parte din punctele programului nostru din a cărei realizare ne facem o înaltă datorie.

TRAIAN ALEXANDRESCU. Decan.

Membrii: Băseanu Ionel, Cerban Al., Dobrescu Toma, Dongoroz Vintilă, Elefteriu George, Grozdea Dumitru, Mora Mihail, Perianu Dumitru, Postelnicu D. S., Răsuceanu Dumitru, Renea Constantin, Rosseti Radu, Schina Niculae, Șerbescu Sebastian, Simionescu Cezar, și Stoianovici Constantin.

A apărut STATISTICA JUDICIARĂ A ROMÂNIEI pe anii 1925-28 însoțită de o amplă dare de seamă a D-lui E. C. Decusară, Directorul Statisticii Judiciare. D-nii magistrați și avocați și-o pot procura de la „Curierul Judiciar“ cu prețul de lei 60.